

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอ
เมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
The Approaches to Development and Management the Public
Transportation System for Supporting Tourism Business in
Maung Khamphaeng Phet Province

โดย พัชรภรณ์ วิเชียรสรรค์ และคณะ

เมษายน 2553

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอ
เมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

The Approaches to Development and Management the Public
Transportation System for Supporting Tourism Business in
Maung Khamphaeng Phet Province

คณะผู้วิจัย

สังกัด

พัชราภรณ์ วิเชียรสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชัชฎา เชื้อนสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กุลวดี ศรีสอาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชุดโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายภาคีประเด็นการท่องเที่ยว ระดับปริญญาตรี

University Tourism Linkage Grant: Bachelor Level (UTL-GB)

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว” เป็นโครงการวิจัยที่จัดทำขึ้นโดยได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรียุคใหม่ ในการวิจัยชุดโครงการ “เชื่อมโยงเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวระดับปริญญาตรี”

ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ที่ได้มอบโอกาสและทุนสนับสนุนการวิจัยในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบคุณโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่สนับสนุนให้เกิดการวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์กานต์ เจริญสุวรรณ ที่ได้ให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งคณาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ได้เอื้อนมาไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ที่คอยประสานงานได้อย่างดี ขอขอบคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มทุกคน ที่ทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัยทุกท่านที่ทำให้การดำเนินงานในครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ทีมงานวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาระบบการขนส่งของจังหวัดกำแพงเพชร หากมีข้อบกพร่องประการใดที่ทีมงานวิจัยขอน้อมรับ ยินดีนำไปปรับปรุงแก้ไข และขออภัยไว้ ณ ที่นี้

พัชราภรณ์ วิเชียรสวรรค์

ชัชฎา เชื้อนสอน

กุลวดี ศรีสอาด

11 มีนาคม 2553

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 60 คน ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมมากที่สุด 3 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแบ่งเป็นแหล่งละ 20 คน และตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 9 คน จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร ผู้ประกอบการ ชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และนักวิชาการ

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลของการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เสนอความคิดเห็นด้านเส้นทางการท่องเที่ยวมีสภาพพื้นผิวขรุขระบ้างเป็นบางช่วง ถ้ามีการปรับปรุงซ่อมแซมให้ดีขึ้น จะสามารถสร้างความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วย ด้านความสะดวกสบายของยานพาหนะในการเดินทางเห็นว่า พาหนะในการเดินทางไม่เพียงพอต่อความต้องการ และบางเส้นทางไม่มีรถประจำทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถส่วนตัว หรือต้องเช่าหารถ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ถ้าสามารถจัดพาหนะในการเดินทางให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้การท่องเที่ยวเจริญเติบโต เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ด้านการบริการของผู้ให้บริการส่วนมากยังไม่มีความรู้ในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้บริการไม่มีมารยาทในการให้บริการ เช่น พูดจาไม่ไพเราะ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส และไม่มีอัธยาศัยดี ถ้าสามารถปรับปรุงในด้านนี้ได้จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจมากยิ่งขึ้น ด้านราคาที่ใช้บริการนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว ด้านของสถานีขนส่งที่ให้บริการ มีความพึงพอใจในระดับหนึ่ง นอกจากส่วนของความสะดวกที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำ

ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการซ้ำอีก ด้านการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากยังไม่มีกระบอกเสียงหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการได้อย่างถูกต้องและไม่เสียเวลา และค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าความจำเป็น ด้านการเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง ยังไม่มีการเชื่อมโยง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและไม่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวสะดวกมากกว่า ด้านความปลอดภัยในการเดินทางมีความปลอดภัยดี เนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยว

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลของการศึกษา พบว่า ระบบขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวในด้านของเส้นทางมีความสะดวกในการเข้าถึง แต่มีความขรุขระของพื้นผิวถนนเป็นบางช่วง เนื่องจากเป็นทางสัญจรของรถบรรทุก และมีการปรับปรุงซ่อมแซมอยู่แล้วทุกปี โดยเฉพาะบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองพอสมควรและไม่ติดกับถนนสายหลัก ทำให้การเดินทางเข้าถึงมีความยากลำบากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ด้านพาหนะในการเดินทางยังไม่สะดวก เนื่องจากเส้นทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นเส้นทางที่เดินรถอยู่ประจำ จึงต้องมีการตกลงราคาเช่าเหมาเป็นกรณีพิเศษ ทำให้การพัฒนาพาหนะเพื่อรองรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างเป็นไปได้บ้าง เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความต้องการใช้บริการน้อย ผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะแบกรับภาระได้ ซึ่งภาครัฐมีแนวทางในการรองรับ คือ มีการใช้รถไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยว และมีภาคเอกชนนำชมแหล่งท่องเที่ยว โดยการติดต่อผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่จุดให้บริการไม่ได้อยู่ที่สถานีขนส่งของจังหวัด ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลการให้บริการ เนื่องจากยังขาดการประชาสัมพันธ์และต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่มเท่านั้น ด้านการพัฒนาผู้ให้บริการ ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ให้บริการค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้ให้บริการมีการยึดเหนี่ยวและนำเสนอบริการของตนเองมากเกินไป ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความอิสระในการตัดสินใจใช้บริการ จึงต้องจัดให้มีการจัดการอบรมให้กับผู้ประกอบการอยู่เป็นประจำ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ทางด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ โดยผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ซึ่งสามารถโทรเข้าไปในช่วงการจัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และสามารถสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวได้นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ โดยการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

บริเวณสถานีขนส่งของจังหวัด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยว ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการกำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว โดยจุดหมายปลายทางอยู่ที่บ่อน้ำพุร้อน และเส้นทางจะผ่านทั้งอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งถือว่าการเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยว

การศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาความคาดหวังหรือแนวโน้มในการใช้บริการของระบบขนส่งสาธารณะของนักท่องเที่ยว เพื่อทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อระบบขนส่งสาธารณะ รวมถึงควรศึกษารูปแบบการให้บริการที่เป็นมาตรฐานในระบบคมนาคมขนส่ง ทำให้สามารถวิเคราะห์ศักยภาพระบบการขนส่งของจังหวัดกำแพงเพชรได้

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : TRI/UTLGB52007

ชื่อโครงการ : แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัด
กำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

ชื่อนักวิจัย : นางสาวพัชรภรณ์ วิเชียรสรรค์, นางสาวชัชฎา เชื้อนสอน, นางสาวกุลวดี ศรีสะอาด
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

E – mail Address : pearva31@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 สิงหาคม 2552 – 31 มีนาคม 2553

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 60 คน ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมมากที่สุด 3 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแบ่งเป็นแหล่งละ 20 คน และตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 9 คน จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร ผู้ประกอบการชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า 1) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่เดินทางมาอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรนั้นพบว่า ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ คือ ยังไม่มีรถโดยสารสาธารณะที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง มีแต่ในลักษณะของการเช่าเหมาเท่านั้น เส้นทางยังมีความขรุขระของพื้นผิวถนนบ้างเป็นบางช่วง บ้ายบอกเส้นทางยังไม่ชัดเจน ผู้ให้บริการไม่มีการแนะนำข้อมูลในการเดินทางให้กับผู้โดยสาร ควรปรับปรุงความสะอาดของสถานีให้บริการประชาสัมพันธ์ยังไม่เพียงพอ 2) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการระบบการขนส่งที่เดินทางมาบ่อน้ำพุร้อนพระร่วงนั้น พบว่า ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการ

ของนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอเช่นกัน คือ ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้ามาถึงแหล่งท่องเที่ยวเลย เส้นทางแยกเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความขรุขระของพื้นผิวถนน และควรปรับปรุงมารยาทของผู้ให้บริการ 3) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่เดินทางมาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชรนั้น พบว่า สามารถตอบสนองของความต้องการของนักท่องเที่ยวได้พอสมควร คือ เส้นทางดี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ตัวจังหวัดมากที่สุด พาหนะในการให้บริการมีสภาพค่อนข้างเก่าและส่งเสริมความรู้ด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้ให้บริการ

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางที่ตรงกันว่า ด้านเส้นทางการท่องเที่ยว เสนอให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีพื้นผิวถนนขรุขระ ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง เสนอให้ใช้รถไฟฟ้าแทนรถโดยสาร เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ด้านผู้ให้บริการ เสนอให้มีการจัดอบรมให้กับผู้ให้บริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ เสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ให้บริการในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ และด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว เสนอให้มีนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

คำหลัก : ระบบการขนส่ง, แนวทางการพัฒนาระบบการขนส่ง, ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

Abstract

Project Code : TRI/UTLGB52007

Project Title : The Approaches to Development and Management the Public
Transportation System for Supporting Tourism Business in Maung
Khamphaeng Phet Province

Investigators : Wicheanson P., Khuansorn C., Srisa-ad K.
Khamphaeng Phet Rajabhat University

E – mail Address : pearva31@hotmail.com

Project Duration : 1st August 2009 – 31st March 2010

The study of the approaches to development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province aimed to 1) study the attitude of Thai tourists toward a development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province and 2) study the approaches to development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province. The data was collected by intensive interviewing from the 60 Thai tourists divided into three groups each group involving 30 tourists who traveling within the three most popular attraction places were Khamphaeng Phet Historical Park, Pra Rong Hot Spring and Khamphaeng Phet National Museum according to the first purpose. According to the second purpose the data derived from an interaction with a group of government officer who concerned the transportation and tourism including 9 officers. They work in Khamphaeng Phet Provincial Administrative Organization, Khamphaeng Phet Provincial Office of Tourism and Sports, Khamphaeng Phet Provincial Land Transport Office, the entrepreneurs at attraction places and scholars. The results were : 1.The Thai tourist's attitude toward development and management to public transportation system for traveling to the Khamphaeng Phet Historical Park revealed that not sufficient about the tourist's need because of there were not the public car traveled

to the attraction places ,but there were only rent cars, the routes leading to the attraction places were rough, the traffic signs were obscure, the service person was not give the data to the tourists, should be improve the cleaning of the service station and not sufficient about the information. 2. The Thai tourist 's attitude toward development and management to public transportation system for traveling to the Pra Rong Hot Spring revealed that not sufficient about the tourist's need because of there was not a public cars traveled to the attraction places, the routes was rough and should be improve the manner of service person. 3. The Thai tourist 's attitude toward development and management to public transportation system for traveling to the Khamphaeng Phet National Museum revealed that the service was good level because the routes were smooth because they were near the city , the vehicle for service rather old and should be inform the tourism data to the service person.

The approaches to development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province revealed that each aspect as follows : the aspect of the routes should be improving and fixing the rough routes, the aspect of service vehicle should be use the electric bus instead the bus, the aspect of service person should be set the training inform program, the aspect of information should be found the tourism center for service to tourists and the aspect of connection of the routes should be set the policy to be increase the sufficient vehicle on each attraction places.

Keywords : public transportation system, Approaches to development and management the public transportation system, The attitude of tourist

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
คำถามการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	7
แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	7
สรุป	8
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การทบทวนวรรณกรรม	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
สรุป	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุป	46
บทที่ 4 ผลการศึกษา และอภิปรายผล	
ผลการศึกษา	47
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	59
สรุป	60
บทที่ 5 บทสรุป	
สรุปผลการวิจัย	61
ข้อเสนอแนะ	65
สรุป	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	71

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	ตารางการเดินรถเส้นทางตลาดนครชุม – โรงงานสุรา 37
ตารางที่ 2	ตารางการเดินรถเส้นทางกำแพงเพชร - พรานกระต่าย 38
ตารางที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย 43

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ปีงบประมาณ 2548 - 2551	5
ภาพที่ 2	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 3	หน้าที่ของการขนส่งผู้โดยสาร	27
ภาพที่ 4	แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	34
ภาพที่ 5	เส้นทางตลาดนครชุม – โรงงานสุรา	36
ภาพที่ 6	เส้นทางกำแพงเพชร – พรานกระต่าย	38
ภาพที่ 7	ป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว	49
ภาพที่ 8	ความชัดเจนป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร	49
ภาพที่ 9	สภาพเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	50
ภาพที่ 10	สภาพสถานีขนส่งที่ให้บริการ	50
ภาพที่ 11	ความชัดเจนของป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง	52
ภาพที่ 12	สภาพเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง	52
ภาพที่ 13	ความชัดเจนของป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดกำแพงเพชร	54
ภาพที่ 14	สภาพเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัด กำแพงเพชร	54

บทที่ 1 บทนำ

การคมนาคมขนส่ง ถือได้ว่าเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศที่สำคัญอย่างยิ่ง ระบบการคมนาคมขนส่งที่ดี ย่อมช่วยให้การติดต่อระหว่างท้องถิ่นต่างๆ สามารถกระทำได้สะดวกยิ่งขึ้น ช่วยให้ภาครัฐเข้าถึงประชาชน ช่วยในการลดค่าสินค้าและค่าครองชีพ เพราะการขนส่งสินค้าไปสู่แหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายสามารถกระทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยให้การพัฒนาสาขาอาชีพต่างๆ ให้สามารถดำเนินไปได้ผลดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการท่องเที่ยว โดยการนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต้องการทั้งภายในและระหว่างประเทศ ในการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เมื่อการคมนาคมขนส่งมีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ย่อมต้องส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยในบทนี้จะกล่าวถึงหลักการและเหตุผลในการทำวิจัย วัตถุประสงค์ คำถามการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ขอบเขตของการทำวิจัย ผลวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.1 หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ของประเทศที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เนื่องจากประเทศไทยได้รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างงานให้กับคนในประเทศอย่างมากมาย ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาใน 4 ด้าน คือ 1. การบริหารจัดการ (Management) 2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (People) 3. การตลาด (Marketing) 4. การพัฒนามาตรฐานและสินค้าบริการการท่องเที่ยว (Product) ซึ่งในอดีตประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการตลาดเป็นหลัก การพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยวและการพัฒนาบุคลากรอยู่ในลำดับรอง และให้ความสำคัญน้อยมากสำหรับการบริหารจัดการ ในอนาคตจึงมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการบริหารจัดการมากขึ้น (ศศิธราฯ พิชัยชาญณรงค์, 2551) และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานสินค้าและบริการชนิดต่างๆ โดยผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นรูปบริการที่จับต้องไม่ได้ แต่จะปรากฏในลักษณะของคุณค่าทางจิตใจที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการใช้บริการนั้นๆ ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงมีองค์ประกอบทางการ

ท่องเที่ยวต่างๆ หลายประการ เช่น ที่พัก (Accommodation) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) การคมนาคม (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) กิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

การคมนาคมขนส่งจัดเป็นหนึ่งในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่สำคัญต่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยการขนส่งเป็นการจัดให้มีการเคลื่อนย้ายบุคคล สัตว์หรือสิ่งของต่างๆ ด้วยอุปกรณ์การขนส่ง จากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง ตามความประสงค์ของมนุษย์ มีหน้าที่ในการผลิตบริการเพื่อบำบัดความต้องการของมนุษย์ในการเดินทางจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งให้เกิดอรรถประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) นอกจากช่วยในการเดินทางแล้ว ยังก่อให้เกิดการกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกด้วย

จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัดเป็นที่ราบ ทางทิศตะวันตกเป็นภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นต้นน้ำของลำธารต่างๆ เช่น คลองสวนหมาก คลองวังเจ้า คลองขลุง และคลองแยง ซึ่งจะไหลลงสู่แม่น้ำปิง ที่เป็นแม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านกลางพื้นที่ของจังหวัดตั้งแต่เหนือสุดจนถึงใต้สุด จังหวัดกำแพงเพชรมีพื้นที่ 8,607.5 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางบาล อำเภอบางทราย อำเภอบางกรวย อำเภอคลองขลุง อำเภอพรานกระต่าย อำเภอไทรงาม อำเภอคลองลาน อำเภอลานกระบือ อำเภอปางศิลาทอง อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอโกสัมพีนคร และอำเภอบึงสามัคคี และแต่ละอำเภอมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ

ระบบการขนส่งในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดกำแพงเพชรที่สามารถเดินทางผ่านแหล่งท่องเที่ยว นั้น มีให้บริการด้วยรถมาตรฐาน 3 (รถสองแถว) ซึ่งถือว่ามีปริมาณการใช้ของนักท่องเที่ยวน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคล คือ รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เนื่องมาจากระบบขนส่งสาธารณะยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ ความไม่สะดวกสบายของยานพาหนะ ราคาในการให้บริการค่อนข้างสูง ตลอดจนขาดการพัฒนาบริการในการให้บริการ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความมั่นใจและพึงพอใจในการบริการ เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลมากกว่า ซึ่งการบริการของระบบการขนส่งที่ให้บริการในท้องถิ่น เพื่อนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว นั้น ต้องมีเส้นทางที่สะดวก ปลอดภัย รวดเร็ว ยานพาหนะต้องมีประสิทธิภาพ มีขนาดที่เพียงพอต่อการรองรับผู้โดยสารได้ และมีความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่ให้การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและ

ประวัติศาสตร์ และได้มีการยกระดับคุณภาพและปัจจัยพื้นฐานและการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นแรงผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร (สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร, 2550) ซึ่งมีความจำเป็นต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นอย่างยิ่ง

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เพื่อให้มีแนวทางในการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่ดียิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าในการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.3 คำถามการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรเป็นอย่างไร
2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีอะไรบ้าง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบขนส่ง หมายถึง ระบบการขนส่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการขนส่งเพื่อสินค้าโดยสาร โดยรถโดยสารประจำทาง และรถไม่ประจำทาง

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารจัดการระบบขนส่ง หมายถึง กระบวนการจัดการระบบขนส่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

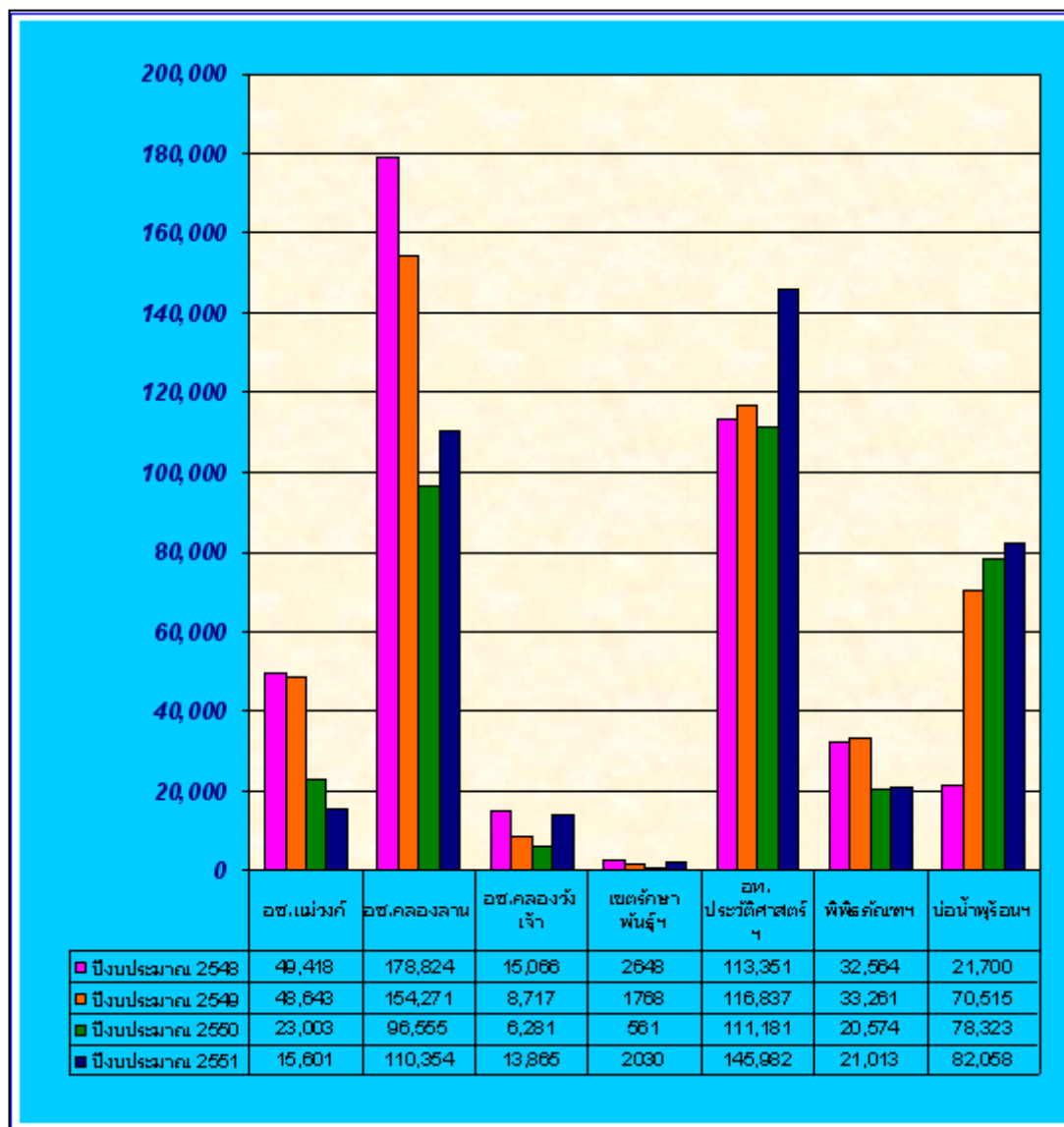
แนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว หมายถึง นโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถแบ่งขอบเขตการวิจัย ได้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย คือ แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยกำหนดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ตามลำดับ

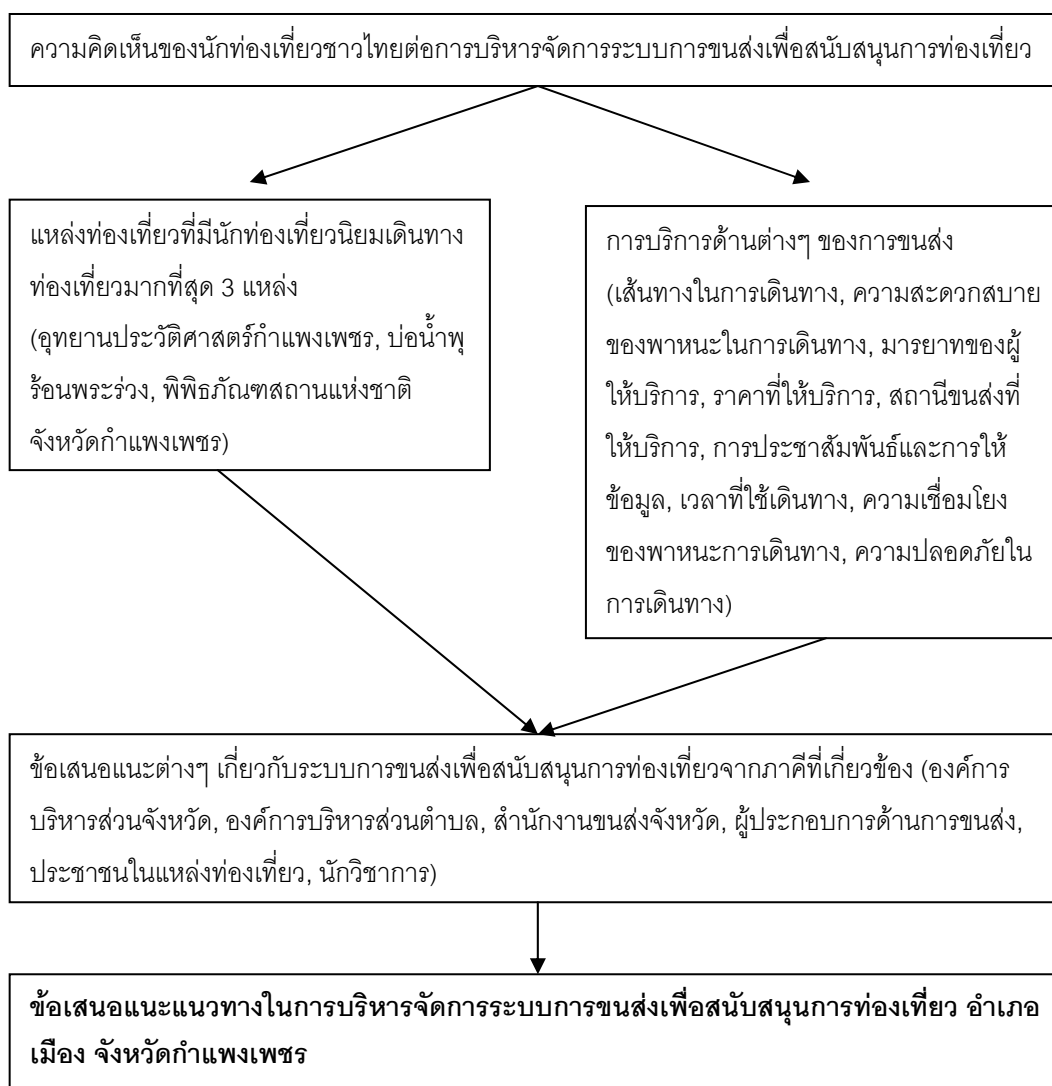
ภาพที่ 1 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ปีงบประมาณ 2548 - 2551

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร (2552)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยการศึกษาข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง และภาคีที่เกี่ยวข้อง 6 ส่วน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานขนส่งจังหวัด ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น และนักวิชาการ ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 4 เดือนที่ 1

ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาระบบการขนส่ง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ส่งผลให้การบริการด้านการขนส่งดีขึ้น และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากขึ้น

1.6.2 4 เดือนที่ 2

ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงระบบการขนส่ง และสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจในการบริการและเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชรมากขึ้น ซึ่งเมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้น จะส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดกำแพงเพชรดีขึ้นและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย

1.7 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. เป็นการวิจัยที่ใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรให้มากขึ้น และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการระบบการขนส่ง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นการวิจัยที่ทำการวิจัยร่วมกับการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี โดยนักศึกษาทำงานร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร

1.8 แนวทางในการนำผลงานไปใช้ประโยชน์

1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ได้ประโยชน์จากการบริหารจัดการด้านการขนส่ง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้จังหวัดกำแพงเพชรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว และเป็นการกระจายรายได้สู่ธุรกิจอื่นๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการขนส่ง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานขนส่งจังหวัด ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านการขนส่ง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนานักศึกษา ให้มีศักยภาพด้านการทำวิจัย และมีพื้นที่จริงให้นักศึกษาได้ฝึกภาคปฏิบัติในการทำวิจัย

1.9 สรุป

ในบทนี้ได้มีการกล่าวถึงหลักการและเหตุผลในการทำวิจัย วัตถุประสงค์ คำถามการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ขอบเขตของการทำวิจัย ผลวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในบทต่อไปจะกล่าวถึงวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว
4. ความหมายของความคิดเห็น
5. แนวคิดเกี่ยวกับการขนส่งผู้โดยสาร
6. การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว
7. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
8. เส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวโดยระบบขนส่งสาธารณะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 สรุป

2.1 การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

กระบวนการการท่องเที่ยวได้พัฒนาจนขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้สำคัญของประเทศ และได้มีผู้ที่ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้มากมาย ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544 : 15) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่าการเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

สุนิสา พักตร์เพียงจันทร์ (2531 : 16) ได้อ้างถึงคำนิยามของการท่องเที่ยวขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization – WTO) แห่งองค์การสหประชาชาติ ได้กำหนด

ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางใดๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยเป็นประจำไปยังสถานที่อื่นๆ เป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งรกรากอยู่เป็นประจำ (Temporary)

2. การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจหรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเองไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ (Voluntary)

3. การเดินทางที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้ามาหารายได้ แต่มาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือเข้ามาเพื่อการศึกษาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม หรือเข้ามาเพื่อประชุมสัมมนา

วินิจ วิจารณ์ (2532 : 6) ได้กล่าวสอดคล้องกับองค์การการท่องเที่ยวโลกว่า การท่องเที่ยวมีความหมายกว้างมาก แต่สามารถกำหนดได้โดยมีเงื่อนไขที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542 : 2 – 5) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการนันทนาการ (Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง (Leisure Time) ที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่ง หมายถึง ที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่ง หมายถึง แหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540 : 2 - 5) กล่าวว่า การท่องเที่ยว เป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (tourism resource) การบริการท่องเที่ยว (tourism service) และตลาดการท่องเที่ยว (tourism market) แต่ละองค์ประกอบมีส่วนประกอบย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์กันเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยทั้ง 3 เกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อนันทนาการหรือเพื่อทัศนศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว (Tourism resource) จัดว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และเป็นอุปทานการท่องเที่ยว (Tourism supply) ที่สามารถตอบสนองของความต้องการท่องเที่ยวได้ โดยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม

2. บริการท่องเที่ยว (tourism service) จัดเป็นอุปทานสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง เช่น ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้าและบันเทิง เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว แต่ก็ถือเป็นบริการรองรับให้เกิดความสะดวกสบาย และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยวที่บางโอกาสอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจได้เช่นกัน

3. ตลาดการท่องเที่ยว (tourism market) โดยปกติตลาดท่องเที่ยวจะเน้นที่นักท่องเที่ยวเป็นการแสดงถึงอุปสงค์ของการท่องเที่ยว (tourism demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อกิจกรรมอื่นซึ่งในกระบวนการจัดการแล้วหมายรวมไปถึง การส่งเสริมและการพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังอีกที่หนึ่งในที่นี้หมายถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ ซึ่งมีองค์ประกอบด้วยกัน 3 ประการ คือ แหล่งท่องเที่ยว การบริการท่องเที่ยว และตลาดการท่องเที่ยว และแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน

แนวคิดที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542 : 3) อธิบายว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้เดินทาง นักเดินทาง แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. Tourists คือ นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เดินทางมาเยือนและพักอยู่ในสถานที่ที่มาท่องเที่ยวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ นักท่องเที่ยวต่างชาติ (International Tourists) และนักท่องเที่ยวในประเทศ (Domestic Tourists)

2. Excursionists คือ นักทัศนาจร เป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน เดินทางมาเยือนเป็นการชั่วคราว เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติก็จะอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ นักทัศนานักทัศนาจรต่างชาติ (International Excursionists) และนักทัศนาจรในประเทศ (Domestic Excursionists)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 47 – 49) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่งที่มีบ้านเมืองที่อาศัยอยู่เป็นประจำ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยบุคคลที่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่ 1. ผู้เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อสุขภาพ 2. ผู้เดินทางไปประชุมหรือประกอบภารกิจอย่างหนึ่ง 3. ผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจการค้าบางประการ 4. ผู้เดินทางมากับเรือที่เพลินตาไปกับทิวทัศน์สองฝั่งแม่น้ำ แม้จะพักอยู่ที่นั่นกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม สำหรับ

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของตน โดยใช้เส้นทางที่มีได้ใช้อยู่เป็นประจำวัน หรือออกไปนอกเขตจังหวัดหรือภูมิภาคของตน

มโน สวรรณและคณะ (2543 : 1) ได้แบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวไว้ 6 ประเภท คือ

1. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หมายถึง บุคคลที่มีได้พำนักถาวรในราชอาณาจักรไทย
2. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน
3. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยแต่ครั้งโดยมิได้ค้างคืน
4. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พำนักอาศัยถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีไม่ใช่เป็นถิ่นที่อยู่ประจำของเขา
5. นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปพักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบันแต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน
6. นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่มีได้พักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้ว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางออกจากถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นประจำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อสุขภาพ เพื่อการประชุม เพื่อทำธุรกิจการค้า หรือเพื่อชมทิวทัศน์สองฝั่งแม่น้ำ เป็นต้น ซึ่งมีทั้งการพักค้างคืน และไม่พักค้างคืน

2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

ราณี อธิชัยกุล (2546) ได้อธิบายไว้ว่า การท่องเที่ยวประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักที่มีความสัมพันธ์กัน คือ นักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว และธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจะมีประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยว (tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่ที่ไปเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมงและมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 1 ปี

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

2.1 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงดงามตามธรรมชาติ สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก บ่อน้ำร้อน ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะแก่ง เป็นต้น

2.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามความประสงค์หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีต และได้สร้างเสริมในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถาน กำแพงเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

2.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สภาพชีวิตในชนบท หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก การแสดงสินค้าพื้นบ้าน การแข่งขันกีฬา งานเทศกาลประเพณีต่างๆ เป็นต้น

2.4 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างกิจกรรมใหม่หรือปรับปรุงดัดแปลงเพื่อให้สถานที่มีความหลากหลายในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทย่อย ดังนี้

2.4.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวไปเพื่อเรียนรู้สิ่งและสภาพการณ์ต่างๆ รอบตัวเกี่ยวกับสัตว์ พืช หรือระบบนิเวศ ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสัตววิทยา ได้แก่ สวนสัตว์ปิด เช่น สวนสัตว์ดุสิตเขาดินวนา สวนสัตว์ตามต่างจังหวัด และสวนสัตว์เปิด เช่น สวนสัตว์เปิดเขาเขียวที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ จังหวัดชลบุรี ซาฟารีเวิลด์ ฟาร์มจระเข้ สวนเสือศรีราชา โอเอซิส ซี เวิลด์ สวนผีเสื้อที่เป็นของเอกชน เป็นต้น

- แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาพฤกษศาสตร์ ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นของภาครัฐ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวของกรมวิชาการเกษตร เช่น ศูนย์วิจัยเกษตรหลวง เชียงใหม่ – ชุมวาง สถานีทดลองเกษตรที่สูง ศูนย์บริการท่องเที่ยวเกษตรบ้านร่องกล้า แหล่งท่องเที่ยวของกรมส่งเสริมการเกษตร เช่น ศูนย์บริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านมณีพฤกษ์ จังหวัดน่าน เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวขององค์กรสวนพฤกษศาสตร์ กรมป่าไม้ เช่น สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดเชียงใหม่ สวนรวมพรรณไม้ป่า 60 พรรษามหาราชาฯ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวของโครงการหลวง เช่น สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง สถานีวิจัยโครงการหลวงอินทนนท์ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เช่น สวนป่าแม่แจ่ม สวนป่าเขากระยาง เป็นต้น ตลอดจนสวนสาธารณะ เช่น สวนหลวง ร.9 เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาพฤกษศาสตร์ที่เป็นของภาคเอกชน เช่น สวนกล้วยไม้ สวนกุหลาบ สวนสมุนไพร สวนส้ม ไร่กำนันจุล ไร่บีเอ็น เป็นต้น

- แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาความรู้ทั่วไป เป็นพิพิธภัณฑ์สถานที่เก็บรวบรวมศิลปะและวิทยาศาสตร์ ทั้งที่เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่อยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร เช่น พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เมืองโบราณ พิพิธภัณฑ์สถานชาติพันธุ์วิทยาของสยามสมาคม เป็นต้น

2.4.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและความบันเทิง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้น โดยแนวคิดจินตนาการเพื่อเน้นความสำราญให้แก่ผู้ไปเที่ยวชม แบ่งออกเป็นประเภทย่อย ดังนี้

- สวนสนุกและสถานที่ชมทิวทัศน์ เช่น ดรีมเวิลด์ สวนสยาม สถานที่ชมทิวทัศน์ที่ชั้นบนของโรงแรมไบฮกสกาย เป็นต้น

- สถาบันบันเทิงและสถานที่ซื้อสินค้า เช่น สถาบันเทริงยามคำคืนไนต์คลับ ดิสโก้เธค โรงละคร โรงภาพยนตร์ ศูนย์หัตถกรรม ตลาดนัด เป็นต้น

- สถานที่เล่นกีฬา แบ่งเป็นสถานที่เล่นกีฬาที่เป็นของภาครัฐ เช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ค่ายธนระวัชต์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น และสถานที่ที่เป็นของเอกชน เช่น สนามกอล์ฟ สนามแข่งรถ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ทรัพยากรการท่องเที่ยวมากมายที่กล่าวมาทั้งหมดมีการเสื่อมถอยไปตามกาลเวลา สภาพดินฟ้าอากาศ การทำลายของมนุษย์และการขาดการดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความเปราะบางได้ ส่งผลกระทบต่อแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่เสื่อมสภาพทรุดโทรม

และถูกทำลายได้ง่าย และส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ความเชื่อและลดคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมได้ ดังนั้น องค์การที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทจึงจำเป็นต้องอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนการดูแลรักษาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อนำมาซึ่งประโยชน์แก่ชุมชนและลูกหลานต่อไป

3. ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า การบริการและการอำนวยความสะดวก เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ธุรกิจทางตรง หมายถึง ธุรกิจหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจคมนาคมขนส่ง ธุรกิจจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง และธุรกิจตัวแทนจำหน่ายเพื่อการท่องเที่ยว

2) ธุรกิจทางอ้อม หมายถึง ธุรกิจที่สนับสนุนการท่องเที่ยว เป็นธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปและให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วย เช่น ธุรกิจการพิมพ์ ธุรกิจการเงิน การก่อสร้าง การบริการสาธารณสุข การโทรคมนาคม ผู้ผลิตสินค้าเกษตร ผู้ผลิตยานยนต์เครื่องบิน เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์สำนักงาน คอมพิวเตอร์ เหล็กกล้า ซีเมนต์ กระเบื้อง พลาสติก เป็นต้น แต่เนื่องจากธุรกิจทางตรงมีความสำคัญยิ่งต่อการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังนั้นในที่นี้จะขอกกล่าวในรายละเอียดเฉพาะธุรกิจทางตรงเท่านั้น

3.1 ธุรกิจที่พักแรม (Accommodation) หมายถึง การประกอบขายบริการที่พักเพื่อคนเดินทางหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืน แบ่งได้หลายประเภท เช่น โรงแรม (Hotel) โมเต็ล (Motel) บ้านแบ่งให้เช่า รีสอร์ท (Resort) เกสต์เฮ้าส์ (Guesthouse) และที่พักสำหรับเยาวชน (Youth Hostels) เป็นต้น

3.2 ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage) หมายถึง การประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มสำหรับคนเดินทาง นักท่องเที่ยวหรือประชาชนทั่วไป โดยที่ผู้บริโภคสามารถรับประทานอาหารภายในสถานที่บริการ หรืออาจนำไปรับประทานที่อื่นได้ หลักสำคัญในการให้บริการนักท่องเที่ยวคืออาหารสะอาด ถูกหลักอนามัย ราคาเหมาะสม และบริการมีคุณภาพ ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีหลายประเภท เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร ร้านอาหารจานด่วน ร้านอาหารพื้นเมือง ร้านอาหารนานาชาติ ร้านอาหารทะเล ตลาดใต้ร่มหรือแม่กระทั่งหาบเร่ รถเข็น เป็นต้น รวมทั้งห้องอาหารในโรงแรม อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังไม่มี การจัดรูปแบบร้านอาหารและเครื่องดื่มเพื่อบริการนักท่องเที่ยวออกเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน

ร้านอาหารและเครื่องดื่มส่วนใหญ่ให้บริการทั้งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวปะปนกันไป ในปัจจุบันอาหารไทยเป็นที่รู้จักมากขึ้นในต่างประเทศ โดยเฉพาะต้มยำกุ้งและก๋วยเตี๋ยวผัดไทย ทำให้ร้านอาหารไทยมีการพัฒนาและเป็นสินค้าและบริการที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้มาก

3.3 ธุรกิจคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การประกอบธุรกิจการเคลื่อนย้ายผู้โดยสารและสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยพาหนะขนส่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการท่องเที่ยวทั้งภายในและระหว่างประเทศ การคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยย่อมส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ การขนส่งทางบก การขนส่งทางน้ำ และการขนส่งทางอากาศ การคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยมักนิยมใช้การคมนาคมขนส่งทางอากาศ เช่น นักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาโดยเครื่องบินและเดินทางระหว่างภาคต่าง ๆ เป็นต้น การคมนาคมขนส่งทางบกเป็นการเดินทางในประเทศที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากมีถนนเชื่อมต่อกันหลายจังหวัดและถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก และข้ามพรมแดนระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน และการคมนาคมขนส่งทางน้ำไปสู่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและทางน้ำในแม่น้ำลำคลอง

3.4 ธุรกิจจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก หมายถึง การประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายสินค้าที่นักท่องเที่ยวซื้อและนำกลับไปยังภูมิลำเนาของตน เพื่อเป็นที่ระลึก ของฝาก หรือแม้แต่เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น ร้านขายของที่ระลึกท้องถิ่น ร้านขายของฝาก ในทิวบาร์ซาร์ ตลาดกลางคืน เป็นต้น สินค้าที่ระลึกมักถูกพัฒนาขึ้นมาจากศิลปหัตถกรรมของแต่ละท้องถิ่น ที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นอยู่ของท้องถิ่น โดยใช้วัสดุที่หาได้ภายในท้องถิ่นเป็นวัตถุดิบในการผลิต และใช้แรงงานฝีมือคนท้องถิ่น เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ วัสดุทำจากไม้หรือหิน ผ้าไหม หัตถกรรม เครื่องเงินเครื่องถม เครื่องจักรสาน เป็นต้น สินค้าที่ระลึกช่วยก่อให้เกิดรายได้แก่ประเทศชาติและประชาชนในท้องถิ่น และยังก่อให้เกิดการสร้างงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานในชนบทที่ว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

3.5 ธุรกิจนำเที่ยว (Tour Operator) หมายถึง การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหรือการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม ทัศนอาจร และการให้บริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแก่นักท่องเที่ยว หรืออาจเรียกว่า การจ้ดนำเที่ยว โดยการนำเอาบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแก่นักท่องเที่ยวหรืออาจเรียกว่า การจ้ดนำเที่ยว โดยการอำนวยความสะดวกด้านยานพาหนะ ที่พัก อาหาร และทัศนอาจรมารวมกันและขายในลักษณะเหมารวมที่เรียกว่าทัวร์เหมารวม (package tour) จึงทำให้ราคาโดยรวมถูกลง เป็นการท่องเที่ยวแบบประหยัด ที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้ระยะทางไกลมากขึ้น และขยายเวลาท่องเที่ยวได้มากขึ้น

ตลอดจนเกิดความมั่นใจและปลอดภัยระหว่างการเดินทางเพราะมีผู้คอยช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมเดินทาง ธุรกิจนำเที่ยวอาจขายบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรงได้ หรือขายผ่านตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว (travel agent) ก็ได้ ธุรกิจนำเที่ยวอาจอยู่ในลักษณะการนำเที่ยวภายในประเทศ (domestic tour operator) ธุรกิจนำเที่ยวเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (inbound tour operator) ธุรกิจนำเที่ยวต่างประเทศ (outbound tour operator) และธุรกิจนำเที่ยวในท้องถิ่น (local tour operator)

3.6 ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายเพื่อการท่องเที่ยวตัวแทนจำหน่ายเพื่อการท่องเที่ยว (travel agent) หมายถึง การประกอบกิจการในรูปของตัวแทนที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าหรือบริการในนามของธุรกิจท่องเที่ยวนั้นและได้รับค่านายหน้าเป็นการตอบแทน อาทิ การขายตั๋วให้แก่ผู้โดยสารในธุรกิจขนส่ง เช่น สายการบิน รถโดยสาร เรือสำราญ รถไฟ รถเช่าหรือขายห้องพักในธุรกิจที่พักแรม เช่น โรงแรม รีสอร์ท หรือขายโปรแกรมนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวแทนบริษัทนำเที่ยว รวมทั้งการขายบริการที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ประกันการเดินทาง รวมทั้งการขายบริการที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ประกันการเดินทาง การแลกเปลี่ยนเงินตราหรือการซื้อเช็คเดินทาง บัตรเข้าชมการแสดงหรือสวนสนุก บริการมัคคุเทศก์ เป็นต้น

3.7 ธุรกิจนันทนาการ หมายถึง การประกอบธุรกิจการให้บริการเพื่อความบันเทิงและเพลิดเพลินสำหรับคนเดินทางหรือนักท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจสวนสนุก ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

ฐิติ ฐชาติ (2538 : 39) ได้อธิบายไว้ว่า การท่องเที่ยวมีปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวมี 4 ประการ คือ

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งดึงดูดใจเกิดจากการที่มนุษย์มีประสาทสัมผัสที่ดีเยี่ยม เป็นปัจจัยในการกระตุ้นให้มนุษย์เกิดการรับรู้ในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับปัจจุบันมีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ได้พัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าทางการขนส่ง การสื่อสาร สื่อมวลชนและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญให้มนุษย์เกิดการรับรู้และต้องการท่องเที่ยวมากขึ้น สิ่งดึงดูดใจในด้านการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทุกๆ พื้นที่ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามประทับใจ ซึ่งเกิดจากลักษณะของธรรมชาติ เช่น อ่าว แลนม หน้าผา โขดหิน ภูมิอากาศ และความสวยงามตามธรรมชาติ ฯลฯ สภาพธรรมชาติเหล่านี้ เป็นสิ่งดึงดูดใจให้มนุษย์เดินทาง

ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ภายใต้เงื่อนไขของแหล่งท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นได้ 2 ประการคือ สถานที่ที่น่าสนใจ และเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ในบางฤดูกาลจะมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น กิจกรรมนั้นก็กลายเป็นเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดึงดูดคนมาท่องเที่ยว

ภูมิอากาศ เป็นสิ่งดึงดูดใจอย่างหนึ่งในการท่องเที่ยว และทำให้เกิดความประทับใจ และกลับมาเยือนอีกครั้ง เช่น ประชาชนในมลรัฐตอนเหนือของสหรัฐอเมริกาจะเดินทางมายังรัฐฟลอริดา เพื่ออาบแดดในฤดูร้อน และประชาชนในมลรัฐทางใต้ ซึ่งไม่มีหิมะก็เดินทางไปเล่นสกีในแถบภูเขาในมลรัฐโคโลราโดในฤดูหนาว แสดงให้เห็นว่าภูมิอากาศเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว ถ้าที่ตั้งห่างไกลและขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าไปถึง ความต้องการเดินทางของประชาชนก็ลดน้อยลง แม้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวจะมีความประทับใจก็ตาม

1.2 วัฒนธรรม วัฒนธรรมแต่ละพื้นที่ คือ วิถีชีวิตของคนในพื้นที่นั้นๆ อาจเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน วัฒนธรรมอาจแสดงออกในรูปแบบของศาสนา สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของประชาชน จารีตประเพณี ทั้งอดีตและปัจจุบัน

1.3 ชาติพันธุ์ เหตุผลอย่างหนึ่งในการเดินทางท่องเที่ยวของประชาชนก็เพื่อต้องการเยี่ยมเพื่อนและญาติมิตร คนมีความต้องการที่จะกลับไปเยี่ยมเยียนแผ่นดินของตนเอง ในระยะแรกก็ต้องการเยี่ยมญาติ การกระทำดังกล่าวแล้วในช่วงอายุคนต่อมา เมื่อญาติมิตรห่างเหินออกไป ก็กลายเป็นประเพณีในการเดินทางมาเยี่ยมบ้านเกิดของบรรพบุรุษ เช่นเดียวกับ คนจีนในประเทศไทยที่ต้องการเดินทางไปเมืองจีน เหตุผลอย่างหนึ่งคือ ต้องการเยี่ยมเยียนมาตุภูมิเดิม

1.4 แหล่งบันเทิง นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว ก็เพราะมีแหล่งบันเทิงสำหรับพักผ่อนหย่อนใจจัดไว้ให้ แหล่งบันเทิงมิใช่หมายถึง สถานเริงรมย์ยามราตรีเพียงอย่างเดียว แต่อาจหมายถึง สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา ฯลฯ แหล่งบันเทิงที่ดีควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นด้วย มิใช่เป็นฝ่ายนั่งชมเพียงอย่างเดียว เช่น ให้ร่วมกิจกรรมกับการแสดงของสัตว์ที่จัดขึ้นในสวนสัตว์ ซึ่งพิจารณาแล้วว่าปลอดภัย

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) สิ่งดึงดูดใจทางด้านการท่องเที่ยวได้นำประชาชนไปยังแหล่งท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอำนวยความสะดวก และบริการต่างๆ เพราะฉะนั้นนักท่องเที่ยวยามเดินทางห่างไกล

บ้าน ต้องการสิ่งจำเป็นหลายอย่างในการตอบสนองความต้องการของชีวิต สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในการท่องเที่ยวมี 4 ประการ คือ

2.1 ที่พัก (Lodging) เป็นสิ่งสำคัญในการเดินทาง นักท่องเที่ยวอาจพักกับญาติหรือเพื่อน แต่อีกส่วนหนึ่งก็ต้องการที่พักซึ่งต้องเช่าอาศัยอยู่ชั่วคราวในแหล่งท่องเที่ยว

2.2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มมากกว่าปกติเมื่อเดินทางท่องเที่ยว การจัดอาหารในแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีทั้งอาหารประจำชาติของนักท่องเที่ยวและอาหารท้องถิ่น เพราะอาหารทั้งสองประเภทเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการ ในปัจจุบัน ธุรกิจร้านอาหารได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

2.3 สถานบริการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานอาบน้ำนันทนาการ ฯลฯ เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการอำนวยความสะดวกสบายให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต้องจัดขึ้นให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว การลงทุนกิจกรรมนันทนาการบางอย่างก็ลงทุนไม่มากนัก จึงนับว่าเป็นการสร้างงานและการกระจายรายได้เป็นอย่างดีให้แก่บุคคลในท้องถิ่น ในด้านร้านขายของที่ระลึก นอกจากเป็นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติด้วย

2.4 ปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว (Infrastructure) ที่สำคัญได้แก่ ระบบการสื่อสาร การคมนาคม สาธารณูปโภค ในแหล่งท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะทำให้เกิดความสะดวกในการจองที่พัก การติดต่อกับครอบครัว ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความเพลิดเพลินในการพักผ่อน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความประทับใจในการท่องเที่ยว นอกจากอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวแล้ว ยังทำให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนาและส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นด้วย

3. การขนส่ง (Transportation) การท่องเที่ยวเกิดจากการที่ประชาชนต้องการเดินทางไปสู่สถานที่ซึ่งมีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เพื่อสัมผัสสิ่งแปลกใหม่ ออกจากประสบการณ์เดิม ดังนั้น การขนส่งจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว สะดวกสบาย และปลอดภัย การเดินทางของประชาชน มิได้วัดในรูปแบบของระยะทาง แต่วัดด้วยเวลาของการเดินทาง แม้ว่าระยะทางจะไกล แต่ถ้าประหยัดเวลาในการเดินทาง ประชาชนก็พร้อมที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

4. การต้อนรับ (Hospitality) เป็นสิ่งสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวต้องการกลับไปยังสถานที่เดิม เกิดความประทับใจในการต้อนรับของประชาชน หรือพนักงานบริการในพื้นที่มากกว่าสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

จากแนวคิดเรื่องขององค์ประกอบของการท่องเที่ยวสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวมี 3 องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว และธุรกิจในการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งในองค์ประกอบทั้งหมดนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยเริ่มจากนักท่องเที่ยวต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งดึงดูดใจและมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ ซึ่งจะต้องมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสิ่งรองรับนักท่องเที่ยวและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด และด้วยความเต็มใจที่จะให้การต้อนรับของประชาชนในท้องถิ่น

3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

วิคเตอร์ ที ซี มิเดิลตัน (อ้างถึงในศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน, 2545, 17 -19) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) การพัฒนาและการเติบโตของเศรษฐกิจจะสนับสนุนให้มีการเดินทางมากขึ้นจากการเดินทางเพื่อไปทำงานหรือธุรกิจต่างๆ การเดินทางไปราชการ การไปประชุมสัมมนาต่างๆ ล้วนแต่เป็นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากการเดินทางทำให้ผู้เดินทางพบสิ่งแปลกใหม่ ทำให้เกิดความประทับใจและเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เดินทางเหล่านั้น ต้องการเดินทางไปยังสถานที่เหล่านั้น แต่ไปในฐานะนักท่องเที่ยว การเดินทางของนักท่องเที่ยวและแนวโน้มทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางการเงินของนักท่องเที่ยวเองมีความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกันตลอดเวลาระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวนอกบ้าน ดังนั้นการที่รายได้ของประชาชนเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (Demographic Factors) การเปลี่ยนแปลงลักษณะครอบครัว ตัวอย่างเช่น ประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจจะมีขนาดของครอบครัวเล็กลง และมีที่อยู่อาศัยที่ใกล้กับสถานที่ทำงาน เมื่อมีวันหยุดก็จะไปเยี่ยมญาติที่อยู่นอกเมือง คุณภาพชีวิตของประชาชนและการศึกษาต่อในต่างประเทศก็เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความต้องการเดินทางไปต่างประเทศ

3. ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ (Geographic Factors) ในแต่ละพื้นที่จะมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกัน คนที่อาศัยอยู่ในเขตอากาศหนาวตลอด จะมีความต้องการเดินทางไปเที่ยวที่มีอากาศ

อบอุ้น แต่คนที่อาศัยอยู่ในเขตร้อนก็มีความต้องการที่จะสัมผัสกับอากาศหนาวเย็น ก็ต้องเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ตนต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาลด้วย

4. ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio – Cultural Factors) เป็นการอธิบายถึงแนวโน้มทางด้านทัศนคติของสังคมอย่างกว้างๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อเหตุจูงใจในบุคคลใดบุคคลหนึ่ง รวมทั้งพฤติกรรมที่ซื้อของแต่ละบุคคลด้วย เนื่องจากลักษณะของสังคมประกอบด้วยกลุ่มอ้างอิง ครอบครัว บทบาทและสถานะของผู้ซื้อ ตลอดจน ชัยทางสังคมและค่านิยม นอกจากนี้ปัจจัยทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและเป็นที่ยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งโดยจะเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม

5. ปัจจัยด้านการเปรียบเทียบราคา (Comparative Price Factors) ราคาเป็นเครื่องแสดงคุณค่าของสินค้าให้ลูกค้าทราบ และเป็นการแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับความสามารถในการใช้จ่ายหรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้าและยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับทัศนคติทางสังคมและวัฒนธรรม ส่วนการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ราคาจะมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากผลกระทบเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการเปรียบเทียบระดับเงินเฟ้อของประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว กับประเทศของนักท่องเที่ยวเอง ตลอดจนต้นทุนของน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจการขนส่งทางอากาศ

6. ปัจจัยด้านการเดินทางส่วนบุคคล (Personal Mobility Factors) ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้รวดเร็วกว่าสมัยก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีด้านอากาศยาน มีการผลิตเครื่องบินไอพ่นโดยสารขนาดใหญ่ เช่น เครื่องบินรุ่น B – 747 ของบริษัท โบอิง ที่มีจำนวนที่นั่งถึง 350 – 500 ที่นั่ง และสามารถทำการบินได้ระยะทางไกลๆ โดยไม่ต้องหยุดแวะเติมน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) มีเส้นทางที่สะดวกกว่าสมัยก่อน

7. ปัจจัยทางด้านรัฐบาลและข้อบังคับต่างๆ (Government and Regulatory Factors) ปัจจัยทางด้านรัฐบาลและข้อบังคับทางกฎหมาย มีความแตกต่างจากปัจจัยอื่นๆ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ประชาชนทุกคน มีส่วนร่วมในการเดินทางและการท่องเที่ยว โดยมีอิทธิพลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการปฏิบัติงาน และตัดสินใจในทางการตลาดทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งรัฐบาลจะมีบทบาทในการกำหนดให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้วางไว้เพื่อรักษาและคุ้มครองสิทธิ ตลอดจนผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นหลัก

8. ปัจจัยทางการสื่อสาร (Mass Media Communications Factors) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการเดินทางและท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เช่น อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ ซึ่ง

ภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์จะมีสีสั่นและเสียง ทำให้ผู้ชมสามารถชมสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ ในทางตรงกันข้าม การเสนอข่าวทางโทรทัศน์เกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่ที่เกิดสงครามหรือความไม่สงบทางการเมือง หรือเกิดภัยพิบัติ ล้วนแต่เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดการหยุดชะงักของการเดินทาง และการท่องเที่ยวในอาณาเขต หรือพื้นที่นั้นๆ เช่นกัน นอกจากนี้สื่อทางโทรทัศน์แล้ว ยังมีสื่อทางหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวิทยุ ซึ่งก็มีบทบาทในการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเช่นกัน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 142 - 146) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว ไว้ว่า ปฏิกริยาของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับหรือการใช้บริการการท่องเที่ยว รวมทั้งขบวนการต่างๆ ในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 9 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การส่งเสริมตลาดทางการท่องเที่ยว เป็นการอำนวยความสะดวกข้อมูลการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านสื่อต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารทางการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ที่พัก การคมนาคม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน เมื่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวแล้ว ก่อจะก่อให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวขึ้นภายในจิตใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน โดยปกติแล้วนักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ราคาในการท่องเที่ยวถูก การบริการได้มาตรฐาน มีความสะดวกสบายและปลอดภัยในการเดินทาง

ขั้นตอนที่ 3 สิ่งจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นแรงกระตุ้นให้อยากท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) สิ่งจูงใจด้านกายภาพ
- 2) สิ่งจูงใจด้านวัฒนธรรม
- 3) สิ่งจูงใจส่วนตัว
- 4) สิ่งจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว จากการสำรวจปัจจัยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวพบว่า มี 8 ประการ ตามลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้

- จะไปเที่ยวที่ไหน
- จะไปเที่ยวเมื่อไหร่

- จะไปเที่ยวทางใด (ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ)
- จะไปเที่ยวกับใคร
- จะไปเที่ยวนานเท่าไร
- จะไปเที่ยวแต่ละสถานที่กี่วัน
- จะไปพักที่ไหน

ขั้นตอนที่ 5 การวางแผนค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมการเดินทาง

ขั้นตอนที่ 7 การเดินทางท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 8 ประสพการณ์นักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวได้เดินทางท่องเที่ยวแล้ว จะมีการประเมินผลการเดินทางในการเดินทางนั้น ซึ่งมีลักษณะการประเมินอยู่ 2 ลักษณะคือ มีความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจ

ขั้นตอนที่ 9 ทักษะคตินักท่องเที่ยว ถ้าหากนักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวก็จะเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนั้น และอาจทำให้เขากลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง หรือหากมีประสบการณ์ที่ไม่ดี ไม่พึงพอใจ ก็จะทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเดินทางท่องเที่ยว และไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวอีก

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว นั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวมี 8 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ 2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ 3. ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ 4. ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม 5. ปัจจัยด้านการเปรียบเทียบราคา 6. ปัจจัยด้านการเดินทางส่วนบุคคล 7. ปัจจัยทางด้านรัฐบาลและข้อบังคับต่างๆ และ 8. ปัจจัยทางการสื่อสาร ซึ่งมีขั้นตอนในการตัดสินใจ 9 ขั้นตอน ได้แก่ การส่งเสริมตลาดทางการท่องเที่ยว ความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว สิ่งจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว การวางแผนค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว การเตรียมการเดินทาง การเดินทางท่องเที่ยว ประสพการณ์นักท่องเที่ยว และทัศนคติของนักท่องเที่ยว ตามลำดับ

4. ความหมายของความคิดเห็น

ราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 246 - 247) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป และเป็นทัศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหา หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

พินิจ จินต์จันทรวิงศ์ และคณะ (2531 : 9) ให้ความคิดเห็นว่าการแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียนโดยมีพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้ ผู้อื่นอาจจะยอมรับหรือปฏิเสธไม่เห็นด้วยก็ได้

เรื่องเวทย์ แสงรัตนา (2534 : 14) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ (Attitude) เราสามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้ เพราะทัศนคติและความคิดเห็นนั้นมีลักษณะคล้ายกัน แต่ลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ

ธีระศักดิ์ นันทบุปผา (2541 : 55) เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ และความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งด้วยการพูด หรือการเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานของการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจรับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

Thomas (อ้างถึงใน ธีระพันธุ์ แก่นจันทร์, 2542, หน้า 26) กล่าวว่า ความคิดเห็นโดยทั่วไป ต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูงต่ำมากน้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้นโดยมากใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถาม

จากความหมายของความคิดเห็นสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง การแสดงออกนั้นจะแสดงออกมาทางอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ และความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

5. แนวคิดเกี่ยวกับการขนส่งและการขนส่งผู้โดยสาร

การขนส่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และการพัฒนาประเทศในทุกด้าน

นิพนธ์ ประทุมศิริ (2537 : 209) ได้ให้ความหมายของการขนส่งไว้ว่า การขนส่ง หมายถึง การเคลื่อนย้ายสิ่งของหรือบุคคล ซึ่งมีทั้งการเคลื่อนย้ายภายในและการเคลื่อนย้ายภายนอก การเคลื่อนย้ายภายในเป็นการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบจากโรงเก็บวัตถุดิบไปโรงงานเพื่อผลิตสินค้า ส่วนการเคลื่อนย้ายภายนอกเป็นการเคลื่อนย้ายสินค้าสำเร็จรูปแล้วไปยังสถานที่ต่างๆ ที่ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อเพื่อนำไปบริโภค

การขนส่ง คือ การเคลื่อนย้ายคนและสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การขนส่งแบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ดังนี้ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และอื่นๆ เราสามารถพิจารณาการขนส่งได้

จากหลายมุมมอง โดยคร่าวๆ แล้ว เราจะพิจารณาในสามมุมคือ มุมของโครงสร้างพื้นฐาน, ยานพาหนะ, และการดำเนินการ (วิกิพีเดีย, 2552)

1. โครงสร้างพื้นฐาน พิจารณาโครงข่ายการขนส่งที่ใช้ เช่น ถนน ทางรถไฟ เส้นทางการบิน คลอง หรือ ท่อส่ง รวมไปถึงสถานีการขนส่ง เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ ท่ารถ และ ท่าเรือ
2. ยานพาหนะ คือสิ่งที่เคลื่อนที่ไปบนโครงข่ายนั้น เช่น รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน เรือ
3. การดำเนินการ นั้นจะสนใจเกี่ยวกับการควบคุมระบบ เช่น ระบบจราจร ระบบควบคุมการบิน และนโยบาย เช่นวิธีการจัดการเงินของระบบ เช่นการเก็บค่าผ่านทาง หรือการเก็บภาษีน้ำมัน เป็นต้น

องค์ประกอบของการขนส่ง

การขนส่งทุกประเภทมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2553)

1. ผู้ประกอบการขนส่ง หมายถึง ผู้ดำเนินกิจการขนส่ง ได้แก่ เจ้าของกิจการขนส่ง เจ้าของอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการขนส่งผู้ประกอบการขนส่งอาจจะเป็นเอกชนจัดตั้งใน รูปกิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือเป็นรัฐบาลในรูปหน่วยงานรัฐวิสาหกิจก็ได้
2. เส้นทางขนส่ง หมายถึง ทางที่ใช้ในการขนส่ง เช่น การขนส่งทางน้ำ เส้นทางขนส่ง ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง มหาสมุทร การขนส่งทางบก เส้นทางขนส่งทางบก ได้แก่ ถนน เป็นต้น
3. เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง หมายถึง เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการขนส่ง เช่น การขนส่งทางน้ำ เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง ได้แก่ เรือ การขนส่งทางบก เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง ได้แก่ รถยนต์ รถไฟ การขนส่งทางอากาศ เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง ได้แก่ เครื่องบิน
4. สถานีรับ-ส่ง หมายถึง สถานที่ที่กำหนดให้เป็นจุดรับ-ส่งคน ส่งมีชีวิต หรือสิ่งของที่จะทำการขนส่ง เช่น ป้ายจอดรถประจำทางท่าอากาศยานดอนเมือง สถานีรถไฟหัวลำโพง สถานีขนส่งสายใต้

ลักษณะของการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

การขนส่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในโลกยุคปัจจุบันลักษณะของการขนส่งที่มีประสิทธิภาพจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

1. ความปลอดภัย การขนส่งเป็นการเคลื่อนที่ของคน ส่งมีชีวิต สิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ดังนั้น การขนส่งจึงต้องดำเนินการด้วยความปลอดภัย เพื่อป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น แก่ชีวิต และทรัพย์สินที่ทำการขนส่ง
2. ความรวดเร็วตรงต่อเวลา การดำเนินธุรกิจทุกประเภทมีการแข่งขันกันในทุกด้านรวมทั้งด้านเวลาด้วย การขนส่งที่มีประสิทธิภาพจึงต้องมีความรวดเร็วเพื่อให้ทันคู่แข่งและ

สินค้าบางอย่างมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เช่น ผลไม้ ดอกไม้ สิ่งมีชีวิต ถ้าขนส่งช้าจะทำให้สินค้าเกิดการเน่าเสียหรือเสียชีวิตได้ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ธุรกิจ

3. ประหยัดค่าใช้จ่าย ในการประกอบธุรกิจสิ่งหนึ่งซึ่งผู้ประกอบการต้องการคือ ผลตอบแทนในรูปของผลประโยชน์หรือกำไรซึ่งจะได้จากราคาขายหักด้วยต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย ตลาดในปัจจุบันเป็นตลาดของผู้บริโภค เนื่องจากมีผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ราคาขายของสินค้าประเภทเดียวกันจะมีราคาขายที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นธุรกิจใดสามารถประหยัดต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายได้มากกว่าคู่แข่งจะทำให้ได้กำไรมากกว่าคู่แข่ง การขนส่งเป็นต้นทุนประเภทหนึ่งของการประกอบธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องเลือกแบบการขนส่งที่เหมาะสมและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ

4. ความสะดวกสบาย การขนส่งมีหลายรูปแบบได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ผู้ใช้บริการการขนส่ง นอกจากจะต้องการความปลอดภัย ความรวดเร็ว แล้วยังต้องการความสะดวกสบายอีกด้วย เช่น สมัยโบราณการขนส่งคมนาคมทางบก ใช้เกวียนโดยสัตว์เทียมลาก แต่ปัจจุบัน การขนส่งทางบกมีรถยนต์ รถบรรทุก รถไฟ ซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกสบายยิ่งขึ้น

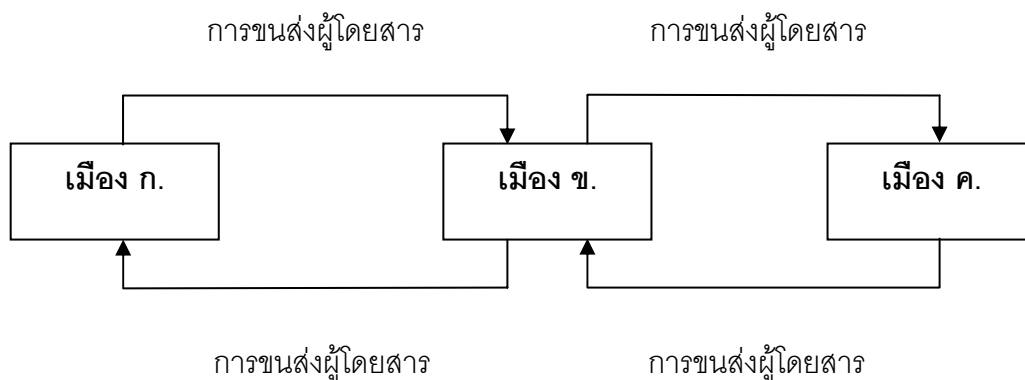
ทักษิณา นิยมลรัตน์ (2536) ได้กล่าวว่า การขนส่งผู้โดยสารก็คือ การนำหรือเคลื่อนย้ายคนจากที่แห่งหนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง โดยอาศัยสื่อกลางการเดินทางประเภทต่างๆ ทั้งนี้ ผู้ทำการขนส่งจะต้องดำเนินการนำส่งผู้โดยสารให้ถึงจุดหมายปลายทางภายใต้ราคา และเงื่อนไขที่ตกลงกันได้ ซึ่งการขนส่งจัดเป็นกิจการสาธารณูปโภค (Public Utility) ประเภทหนึ่ง คือ เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนที่รัฐจำเป็นต้องมีไว้บริการ หากบริการจากกิจการสาธารณูปโภคขาดช่วงเมื่อใด ก็จะนำความเดือดร้อนมาสู่ประชาชนเมื่อนั้น ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องมีกิจการเหล่านี้ไว้บริการตลอดเวลา แม้รัฐจะขาดทุนก็ตาม กิจการสาธารณูปโภคที่ว่านี้ คือ การขนส่ง รัฐจะใช้งบเงินที่ได้มาจากภาษีอากรของประชาชนมาใช้ในการบริหารงาน

การขนส่งผู้โดยสาร หมายถึง การจัดให้มีการเคลื่อนย้ายบุคคลด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์การขนส่งจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งตามความประสงค์ของบุคคลนั้นๆ จากความหมายนี้ พอจะกล่าวได้ว่า การขนส่งผู้โดยสารจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ (ประชิด ไกรเนตร, 2541)

1. เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายบุคคลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง
2. เป็นการเคลื่อนย้ายที่ต้องกระทำด้วยอุปกรณ์การขนส่ง คือยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง
3. เป็นการเคลื่อนย้ายที่ต้องเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลที่ต้องการขนส่ง

การขนส่งผู้โดยสารทำหน้าที่ผลิตบริการเพื่อบำบัดความต้องการของมนุษย์ในการเดินทางจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งให้เกิดอรรถประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่ขึ้น โดยทำให้

ผู้ใช้บริการได้รับประโยชน์เพิ่มจากสถานที่ที่เคลื่อนย้ายไป และไปถึงที่หมายปลายทางตามเวลาที่ เป็นประโยชน์ตามต้องการ จึงเห็นได้ว่า การขนส่งผู้โดยสารทำหน้าที่เสมือนสะพานเชื่อมการ เดินทางของบุคคลจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งตามความประสงค์ของผู้เดินทางเพื่อให้เกิด อรรถประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่ ดังแสดงตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 หน้าที่ของการขนส่งผู้โดยสาร

ที่มา : ประชด ไกรเนตร (2541)

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับการขนส่งและการขนส่งผู้โดยสาร จะเห็นได้ว่า การขนส่ง หมายถึง การ เคลื่อนย้ายสิ่งของหรือบุคคลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ส่วนการขนส่งผู้โดยสารเป็นกิจกรรมที่มีการ เคลื่อนย้ายบุคคลจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งด้วยอุปกรณ์การขนส่งเป็นสื่อกลาง ซึ่งก็คือ พาหนะประเภทต่างๆ และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของบุคคลนั้น โดยมีหน้าที่ทำให้เกิด อรรถประโยชน์ทั้งด้านเวลาและสถานที่ ซึ่งรัฐได้จัดไว้สำหรับบริการประชาชน

6. การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว

ความสัมพันธ์ระหว่างการขนส่งผู้โดยสารกับการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 2 – 3) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการขนส่งผู้โดยสาร กับการท่องเที่ยวไว้ว่า การขนส่งผู้โดยสารเป็นบริการที่จำเป็นต่อการเดินทางท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวให้ไปถึงจุดหมายปลายทางตามความต้องการ ถ้าไม่มีการขนส่ง การท่องเที่ยวก็จะ เกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น การขนส่งผู้โดยสารกับการท่องเที่ยวจึงมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. การขนส่งผู้โดยสารทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็น จุดหมายปลายทาง (Destination) แล้วเดินทางกลับมายังจุดออกเดินทาง (Point of Origin) ได้
2. การขนส่งผู้โดยสารให้บริการที่สะดวกสบายในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เช่น มีบริการด้านที่พัก อาหาร และความบันเทิง เพื่อตอบสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยว

3. การขนส่งผู้โดยสารก่อเกิดการกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งและยานพาหนะที่สะดวกสบายและทันสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านความเร็วและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

4. การขนส่งผู้โดยสารเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพราะประสิทธิภาพของการขนส่งผู้โดยสารจะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมการขนส่งผู้โดยสารมีความเจริญเติบโต ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ ยกกระดับมาตรฐานการดำเนินชีวิต หรือคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในดินนั้นๆ

5. การขนส่งผู้โดยสารเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะการขนส่งผู้โดยสารช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลหรืออยู่ในแหล่งทุรกันดารได้รับการพัฒนา เนื่องจากการขนส่งผู้โดยสารเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงได้สะดวกสบายปลอดภัย ทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

6. การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการขนส่งผู้โดยสาร ทั้งนี้ เมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเจริญเติบโต มีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวมากขึ้น ความต้องการในการใช้บริการขนส่งผู้โดยสารย่อมเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการขนส่งผู้โดยสารให้มีความสะดวกสบาย รวดเร็ว ใช้พลังงานน้อยลง ทำให้ช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 7 – 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการขนส่งว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพราะทำให้นักธุรกิจสามารถเดินทางติดต่อค้าขายกันได้ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การขนส่งยังก่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากมีคณินิยมมาท่องเที่ยว ทำให้เกิดรายได้จากการขนส่ง การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก รายได้จากการนำเที่ยว การขนส่งช่วยลดปัญหาการว่างงาน ก่อให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการลงทุน ช่วยลดดุลการชำระเงินของประเทศ นอกจากการขนส่งจะมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศแล้ว การขนส่งยังมีความสำคัญต่อสังคมอีกด้วย กล่าวคือ การขนส่งช่วยขยายตัวเมือง ทำให้การเดินทางสะดวก รวดเร็ว ประชาชนสามารถตั้งบ้านเรือนกระจายไกลออกไป ก่อให้เกิดชุมชนใหม่ๆ การขนส่งช่วยลดการแบ่งแยกของสังคม เพราะประชาชนสามารถไปมาหาสู่กันได้ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบท การขนส่งช่วยให้มาตรฐานการศึกษาดีขึ้น เพราะสามารถกระจายสถานศึกษาไปยังท้องถิ่นต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม แล้วอาศัยการขนส่งผู้โดยสารไปยังสถานศึกษานั้นๆ นอกจากนี้การขนส่งยังช่วยให้มาตรฐานการครองชีพดีขึ้น ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

นิคม จารุมณี (2544 : 112 – 116) ได้กล่าวถึงการคมนาคมขนส่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไว้ว่า สำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป การเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางจะต้องอำนวยความสะดวกได้ง่ายและในราคาที่ไม่แพงนัก

องค์ประกอบสำคัญของการเดินทางของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกพาหนะในการเดินทางมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ระยะเวลาของการเดินทาง จำนวนคนในกลุ่มที่เดินทาง และเงินสำรองเพื่อการเดินทาง รวมทั้ง

1. ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง เช่น ง่าย มีความยืดหยุ่นสูง
2. เวลาที่จะใช้ในการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางของยานพาหนะประเภทต่างๆ
3. ความหรูหรา สะดวกสบายของพาหนะเดินทางเมื่อเปรียบเทียบกับประเภทอื่นๆ
4. บริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสาร หรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ในการใช้พาหนะประเภทนั้นๆ

5. ความรู้สึกด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ

จากแนวคิดของการขนส่งกับการท่องเที่ยว นั้น สามารถสรุปได้ว่า การขนส่งนั้นมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว โดยการขนส่งเป็นบริการที่จำเป็นต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้ไปถึงจุดหมายปลายทางตามความต้องการ ถ้าไม่มีการขนส่ง การท่องเที่ยวก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ นอกจากนี้การขนส่งยังมีความสำคัญต่อประเทศชาติในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ หรือด้านสังคม ซึ่งการขนส่งนั้นองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ คือ ระยะเวลาของการเดินทาง จำนวนคนในกลุ่มที่เดินทาง และเงินสำรองเพื่อการเดินทาง รวมทั้ง ความสะดวกสบายของพาหนะ เวลาที่จะใช้ในการเดินทาง ความหรูหรา สะดวกสบายของพาหนะ บริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสาร และความรู้สึกด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ

7. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัดเป็นที่ราบ ทางทิศตะวันตกเป็นภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นต้นน้ำของลำธารต่างๆ เช่น คลองสวนหมาก คลองวังเจ้า คลองขลุง และคลองเขียง ซึ่งจะไหลลงสู่แม่น้ำปิง ที่เป็นแม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านกลางพื้นที่ของจังหวัดตั้งแต่เหนือสุดจนถึงใต้สุด จังหวัดกำแพงเพชร มีพื้นที่ 8,607.5 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอชาณุวรลักษบุรี อำเภอคลองขลุง อำเภอพรานกระต่าย อำเภอไทรงาม อำเภอคลองลาน อำเภอลานกระบือ อำเภอปางศิลาทอง อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอโกสัมพีนคร และอำเภอบึงสามัคคี และแต่ละอำเภอมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ โดยเฉพาะอำเภอเมือง เป็น

อำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร แบ่งออกเป็นโบราณสถานฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ซึ่งใช้วัสดุก่อสร้างที่แตกต่างกัน ด้านตะวันออกของแม่น้ำปิงเป็นที่ตั้งเมืองกำแพงเพชร โบราณสถานจะสร้างด้วยศิลาแลงและมีขนาดใหญ่ ส่วนโบราณสถานฝั่งตะวันตกคือเมืองนครชุมก่อก่อสร้างด้วยอิฐและมีขนาดเล็ก แต่รูปแบบศิลปะที่ปรากฏมีลักษณะร่วมสมัยระหว่างสุโขทัยและอยุธยา นอกจากนี้ยังมีโบราณสถานนอกเมืองกำแพงเพชร หรือเขตอรัญญิก ซึ่งเป็นที่อยู่ของสงฆ์ที่มุ่งในการปฏิบัติวิปัสสนากรรม โบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ยังเป็นงานสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น ทั้งในด้านการใช้วัสดุศิลาแลงเป็นวัสดุก่อสร้างรูปแบบทางศิลปกรรมเป็นของแท้ดั้งเดิมที่แสดงถึงฝีมือและความเชื่อของบรรพชนในอดีต ตลอดจนโบราณสถานรวมกลุ่มหนาแน่นในบริเวณป่าธรรมชาติ ซึ่งยังคงบรรยากาศพุทธสถานเขตอรัญญวาสีดังเช่นในอดีต ดังนั้นคณะกรรมการมรดกโลกแห่งอนุสัญญาคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก (UNESCO) จึงได้ประกาศในการประชุม ณ เมืองดาร์เทจ ประเทศตูนิเซีย ขึ้นทะเบียนโบราณสถานเมืองสุโขทัยและเมืองบริวารคือ เมืองศรีสัชนาลัย และเมืองกำแพงเพชร ให้เป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2534 เนื่องจากหลักฐานที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงผลงานอันล้ำเลิศทางสถาปัตยกรรมไทยยุคแรก ซึ่งประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวดังต่อไปนี้ (อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร, 2547)

เขตภายในกำแพงเมือง

เขตภายในกำแพงเมือง มีพื้นที่ 503 ไร่ มีโบราณสถานสำคัญ คือ

วัดพระแก้ว ตั้งอยู่กลางเมืองกำแพงเพชร เป็นวัดที่สำคัญอยู่ติดกับบริเวณวังเช่นเดียวกับวัดพระศรีสรรเพชญ์ ที่จังหวัดอยุธยา หรือวัดมหาธาตุกลางเมืองสุโขทัย กำแพงวัดเป็นศิลาแลงกลมทั้งท่อนสูงประมาณเมตรเศษแผนผังของวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนานไปกับกำแพงเพชร กำแพงวัดขาดเป็นตอนๆ สิ่งก่อสร้างภายในใช้ศิลาแลงเป็นส่วนใหญ่ ตรงกลางของวัดมีพระเจดีย์กลมแบบลังกาองค์ใหญ่เป็นประธาน ฐานสี่เหลี่ยม ที่ฐานทำเป็นซุ้มคูหาโดยรอบมีสิงห์ยืนอยู่ในคูหา แต่ชำรุดหมด วัดพระแก้วนี้หลังจากขุดแต่งแล้วปรากฏว่า พบฐานเจดีย์แบบต่างๆ กัน รวม 35 ฐาน วิหารใหญ่และเล็ก 8 วิหาร ฐานโบสถ์ 3 แห่ง ซึ่งแสดงว่าเป็นวัดใหญ่ และสำคัญ

มากมาก่อน ปัจจุบันงานนบพระเล่นเพลง และงานวันสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพงเพชร ก็จัดให้มีขึ้นในบริเวณวัดพระแก้วแห่งนี้

วัดพระธาตุ เป็นวัดใหญ่รองจากวัดพระแก้วที่อยู่ในกำแพงเมืองกำแพงเพชร รูปทรงเป็นแบบพม่า เรียงจากวัดพระแก้วไปทางทิศตะวันออก มีเจดีย์ประธานก่อด้วยศิลาแลงปนอิฐฐานสี่เหลี่ยมกว้าง 15 เมตร วัดนี้ภายหลังจากการขุดแต่งและบูรณะเจดีย์ใหญ่ เจดีย์รวมด้านใต้แล้ว ปรากฏว่ามีลักษณะคล้ายแผนผังของวัดสระศรี ที่เมืองสุโขทัยเก่า แต่ลักษณะเจดีย์เป็นแบบกำแพงเพชร

สระมน หรือบริเวณวังโบราณ ด้านเหนือวัดพระแก้วมีกำแพงดินสี่เหลี่ยมอยู่เกือบติดกำแพงเมืองด้านเหนือ ภายในกำแพงมีคูล้อม 3 ด้าน ตรงกลางขุดสระมน เป็นที่เข้าใจว่าบริเวณ สระมนนี้เป็นวัง ส่วนปราสาทราชฐานไม่มีเหลืออยู่เลย เมื่อขุดลอกสระแล้วตกแต่งบริเวณพบฐานศิลาแลงบางตอน และได้พบกระเบื้องมุงหลังคาตกหล่นอยู่ทั่วไป

ศาลพระอิศวร ตั้งอยู่ด้านหลังศาลจังหวัด เป็นฐานก่อด้วยศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมยกพื้นสูง 1.5 เมตร มีบันไดขึ้นด้านหน้า บนฐานชุกชีอยู่เป็นที่ตั้งของเทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์ ซึ่งจำลองขึ้นในสมัยที่นาย เซาว์นวัศ สุตลาภา เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เทวรูปพระอิศวรองค์จริงปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร รูปพระอิศวรนี้ ในสมัยรัชการที่ 5 ชาวเยอรมันมาเที่ยวเมืองกำแพงเพชร ได้ลักลอบตัดเศียรและพระหัตถ์ส่งลงเรือมากรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. 2429 เจ้าเมืองกำแพงเพชรได้บอกเข้ามายังกรุงเทพฯ จึงโปรดฯ ให้ขอพระเศียรและพระหัตถ์คืน และได้ทรงสร้างพระอิศวรจำลองประทานให้ ซึ่งปัจจุบันตั้งแสดงในพิพิธภัณฑสถานกรุงเบอร์ลิน

เขตนอกกำแพงเมือง

เขตนอกกำแพงเมือง หรือที่เรียกว่า เขตอรัญญิก มีพื้นที่ 1,611 ไร่ ตั้งอยู่บนเขา ลูกวังขนาดย่อม มีโบราณที่เป็นวัดขนาดใหญ่ย่อย รวม 40 แห่ง ที่สำคัญ คือ

วัดพระนอน อยู่ห่างจากวัดป่ามีดไปทางเหนือประมาณ 150 เมตร เป็นวัดใหญ่วัดหนึ่งซึ่งได้ขุดแต่งและบูรณะไว้แล้ว วัดนี้มีกำแพงศิลาแลงปักตั้งล้อมไว้ทั้ง 4 ด้าน ด้านหน้าวัดตรงขวามือมีบ่อน้ำสี่เหลี่ยมมีน้ำขังข้างๆ บ่อ มีห้องอาบน้ำและศาลาน้ำ ฐานและเสาเป็นศิลาแลง ซึ่งเสานี้ตัดมาจากแหล่งกำเนิดทั้งแท่ง มีขนาดกว้าง 1.1 เมตร ยาว 1.1 เมตร สูง 6.4 เมตร นับว่าเป็นศิลาแลงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ด้านซ้ายมือเมื่อเดินไปตามทางขึ้นบริเวณลานวัดที่ปูด้วยศิลาแลงถึงหน้าประตูวัด จะพบเศษรูปสิงห์ปูนปั้นซึ่งขุดค้นได้วางอยู่หน้าโบสถ์ ฐานโบสถ์เป็นศิลาแลงยกพื้นสูง 80 เซนติเมตร มีบันไดขึ้นโบสถ์ด้านหน้าด้านหลังด้านละ 2 บันได ฐานกว้าง 14 เมตร ยาว 30 เมตร มีมุขเด็จทั้งด้านหน้าด้านหลัง มีเสา 4 แถว 5 ห้อง 2 แถว 2 ห้อง เสาโบสถ์ทำด้วย

ศิลาแลงแท่งใหญ่รูป 8 เหลี่ยม เสมาทีเหลืออยู่สลักเป็นรูปเทพพนมและอื่นๆ ประกอบลวดลายสวยงาม ด้านหลังโบสถ์เป็นวิหารพระนอนรูปสี่เหลี่ยมกว้าง 25 เมตร มีเสา 6 แถว 6 ห้อง ฉันทะเจาะเป็นช่องลูกกรงยาว ๆ เสาวิหารรูปสี่เหลี่ยมทั้งแท่งขนาดกว้างเมตรเศษ ยาว 4 – 5 เมตร เป็นของใหญ่โตที่หาดูได้ยากแห่งหนึ่ง

วัดพระสี่อิริยาบถ อยู่ต่อจากวัดพระนอนไปทางทิศเหนือในแนวกำแพงวัดติดต่อกันถึงวัดพระสี่อิริยาบถ หรือที่เรียกกันเป็นสามัญว่าวัดพระยืน วัดนี้มีบ่อน้ำและที่อาบน้ำอยู่หน้าวัดเช่นเดียวกับวัดพระนอน กำแพงวัดเป็นศิลาแลงปักตั้งล้อม 4 ด้าน มีทางเข้าประตูด้วยศิลาแลงมีศาลาโถงปลูกคร่อมทางเดินเป็นศาลากว้าง 6 เมตร ยาว 11 เมตร เป็นเสา 4 แถว 5 ห้อง ต่อจากศาลาหน้าวัดมีประตูเข้าไปในบริเวณวัดแล้วถึงฐานศิลาแลงใหญ่ ยกฐานสูงประมาณ 2 เมตร มีเสาลูกกรงเป็นศิลาแลงเหลี่ยมและมีทับหลังลูกกรงเดี่ยวๆ สูงประมาณ 60 เซนติเมตร อยู่โดยรอบฐานนี้มีบันไดขึ้นด้านหน้า 2 บันได ด้านข้าง 2 บันได และด้านหลังอีก 2 บันได บนฐานวิหารกว้าง 17 เมตร ยาว 29 เมตร ย่อมุขเด็จทั้งหน้าและหลัง เสาวิหารที่อยู่บนฐานเป็นเสา 4 แถว 5 ห้อง 2 แถว หน้าและหลัง 2 ห้อง รวม 7 ห้อง ที่ฐานซุกชี มีรอยตั้งพระพุทธรูปนั่งด้านหลังวิหารมีบันไดลงติดต่อกับมณฑปพระอิริยาบถ โดยรอบมณฑปกำแพงแก้วเดี่ยวๆ เหลือแต่ฐาน มีประตูเข้าด้านข้าง 2 ซ้าง และด้านหลังมณฑปกว้าง 29 เมตร เป็นมณฑปสี่หน้า ด้านหน้ามีพระพุทธรูปลีลา ด้านข้างเหนือมีพระพุทธรูปนั่ง พระพุทธรูปปูนปั้นทั้ง 3 ด้าน ที่กล่าวมาแล้วชำรุดเหลือซากพอเป็นรอยให้ดูรู้ว่าเป็นพระพุทธรูปเท่านั้น แต่ก็เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า เป็นพระพุทธรูปศิลปะแบบสุโขทัยสกุลช่างกำแพงเพชร ซึ่งหาดูได้ยาก

วัดพระสิงห์ ตั้งอยู่ถัดจากวัดพระสี่อิริยาบถไปทางทิศเหนือประมาณ 100 เมตร จะพบวัดพระสิงห์ซึ่งเป็นวัดขนาดย่อมยังไม่ได้ขุดแต่งและบูรณะ สันนิษฐานว่าใช้เวลาสร้างถึง 2 สมัย คือ สมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา กำแพงเป็นศิลาแลงโดยรอบ ภายในเป็นฐานเจดีย์มีซุ้มพระ 4 ทิศ ฐานเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมกว้าง 11 เมตร มีเจดีย์ราย 4 มุม ด้านหน้าเจดีย์ใหญ่มีฐานโบสถ์กว้าง 15 เมตร ยาว 30 เมตร ตั้งอยู่บนฐานอีกชั้นหนึ่งซึ่งกว้าง 23 เมตร ยาว 42 เมตร ด้านทิศใต้มีฐานวิหารใหญ่ 1 วิหาร และขนาดย่อมอีก 1 วิหาร ภายในวัดมีบ่อน้ำ 2 บ่อ เป็นบ่อกรุด้วยศิลาแลง

วัดช้างรอบ เป็นวัดใหญ่ตั้งอยู่บนเนินสูง มีพระเจดีย์ใหญ่ตั้งอยู่กลางลาน ฐานเจดีย์กว้าง 31 เมตร สี่เหลี่ยมที่ฐานเป็นรูปช้างครึ่งตัวเห็นแต่ 2 ขาหน้า หันศีรษะออกจากฐานรายรอบเจดีย์ เป็นช้างทรงเครื่องจำนวน 68 เชือก ระหว่างช้างมีลายปูนปั้นเป็นรูปใบโพธิ์ กับมีรอยตั้งรูปยักษ์และนางรำติดอยู่แต่ชำรุดหักเห็นไม่สมบูรณ์ ทางขึ้นไปบนฐานทักษิณมีบันไดสี่ด้าน ตรงเชิงบันไดมีรูปสิงห์หอกอยู่ที่ฐาน ฐานเจดีย์จากพื้นดินถึงลานทักษิณชั้นบนสูงประมาณ 7 เมตร

กลางลานมีเจดีย์ฐานเขียงแปดเหลี่ยมฐานกว้างประมาณ 20 เมตร ลักษณะเป็นเจดีย์แบบลังกา ยอดหัก ด้านหน้าฐานเจดีย์เป็นวิหารใหญ่ กว้าง 17 เมตร ยาว 34 เมตร ฐานสูงประมาณ 1.5 เมตร วิหารเป็นเสา 4 แถว 7 ห้อง มีมุขเด็จข้างหน้าหนึ่งห้อง ต่อจากวิหารใหญ่เป็นสระซึ่งขุดลงไปในพื้นที่ลาด กว้าง 23 เมตร ลึกเหลี่ยมลึกประมาณ 8 เมตร มีน้ำขังอยู่บางฤดูจากการขุดแต่งที่ฐานเจดีย์วัดข้างรอบนี้ได้พบบรรดาวัตถุหลายอย่างๆ เป็นดินเผา รูปนางรำ รูปยักษ์ รูปหงส์ รูปหน้าเทวดา และหน้ามนุษย์ ซึ่งตามลักษณะโบราณวัตถุเป็นศิลปะสมัยอยุธยาตอนต้น หรือสุโขทัยตอนปลาย ทำให้ทราบลักษณะเครื่องแต่งตัว การพ่อนางรำ และลักษณะอื่นๆ ของคนสมัยสุโขทัยตอนปลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาศิลปะและโบราณคดี บรรดาโบราณวัตถุที่พบนี้ บางชิ้นเก็บรวบรวมตั้งแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร

วัดอวาสใหญ่ เป็นวัดที่ก่อสร้างใหญ่โต มีเจดีย์และวิหารมาก อยู่ริมถนนไปอำเภอพรานกระต่าย ห่างจากประตูโคมไฟไปทางเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร กำแพงวัดเป็นศิลาแลง กลางวัดมีฐานพระเจดีย์แปดเหลี่ยมใหญ่กว้างด้านละ 16 เมตร ด้านหน้าวัดอวาสใหญ่ ริมถนนมีบ่อสี่เหลี่ยมใหญ่ขุดลงไปในพื้นที่ลาด กว้าง 9 เมตร ยาว 17 เมตร ลึก 7 – 8 เมตร เรียกว่า "บ่อสามแสน" และตรงด้านหน้าเจดีย์ประธานด้านทิศเหนือ มีบ่อศิลาแลงขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีฐานวิหารทั้งใหญ่และเล็กรวม 10 วิหาร ฐานเจดีย์รวม 9 ฐาน วัดนี้อยู่ริมถนนสะดวกในการเข้าชม

นอกจากนี้อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ยังมีวัดซ่งฮั้ว วัดนาคเจ็ดเศียร วัดกำแพงงาม กลุ่มโบราณสถานเขตอรัญญิกของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร นับเป็นเอกลักษณ์ของเมืองกำแพงเพชร

ภาพที่ 4 แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ที่มา : อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร (2547)

บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมือง ห่างจากตัวเมืองไปตามถนนสายกำแพงเพชร – พรานกระต่าย (ทางหลวงหมายเลข 101) ประมาณ 13 กิโลเมตร แยกซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 12 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นน้ำพุร้อนเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ผุดขึ้นมาจากใต้ดิน จำนวน 5 จุด มีความร้อนประมาณ 40 – 65 องศาเซลเซียส ซึ่งจากการตรวจสอบของกระทรวงสาธารณสุขปรากฏว่าไม่มีสารปนเปื้อนและเชื้อโรคอันตรายเกินมาตรฐานแต่อย่างใด ปัจจุบันบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบให้มีความสวยงามเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และสำหรับพักผ่อน มีการจัดสถานที่สำหรับให้บริการอาบน้ำแร่ อ่างอาบน้ำร้อน อ่างแช่และนวดฝ่าเท้า และนวดแผนโบราณในบริเวณบ่อน้ำพุร้อนแห่งนี้ด้วย การเดินทางไปบ่อน้ำพุร้อน สามารถไปได้ 2 ทาง คือ จากตัวเมืองตามถนนกำแพงเพชร – สุโขทัย ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายมือเข้าไปประมาณ 7 กิโลเมตร รวมระยะทาง 25 กิโลเมตร อีกเส้นทางคือ ถนนหนองปลิง – ท่าไม้แดง ทางเข้าบ่อน้ำพุร้อนจะอยู่ห่างจากตัวเมืองกำแพงเพชรประมาณ 21 กิโลเมตร สังเกตแยกขวามือเข้าไปอีก 5 กิโลเมตร รวมระยะทาง 26 กิโลเมตร

พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชร

พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชร ตั้งอยู่ที่ถนนปิ่นดำริห์ เป็นที่แสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุสมัยต่างๆ อาทิเช่น ศิลปทวารวดี ศิลปลพบุรี ศิลปรัตนโกสินทร์ โบราณวัตถุส่วนมากเป็นลวดลายปูนปั้นและลวดลายดินเผา เศียรพระพุทธรูป เครื่องสังคโลก ปูนปั้นรูปยักษ์เทวดา และมนุษย์ซึ่งใช้ประดับฐานเจดีย์ หรือติดตั้งวิหาร นอกจากนี้ยังมีเทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์ ที่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ถูกลอบตัดเศียรและพระหัตถ์ เมื่อ พ.ศ. 2429 และได้ถูกซ่อมแซมให้คืนดีในภายหลัง ผู้สนใจสามารถเข้าชมพิพิธภัณฑฯ ได้ในเวลาราชการทุกวัน เว้นวันจันทร์ วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 09.00 – 16.00 น. ค่าเข้าชมชาวไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท

8. เส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวโดยระบบขนส่งสาธารณะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

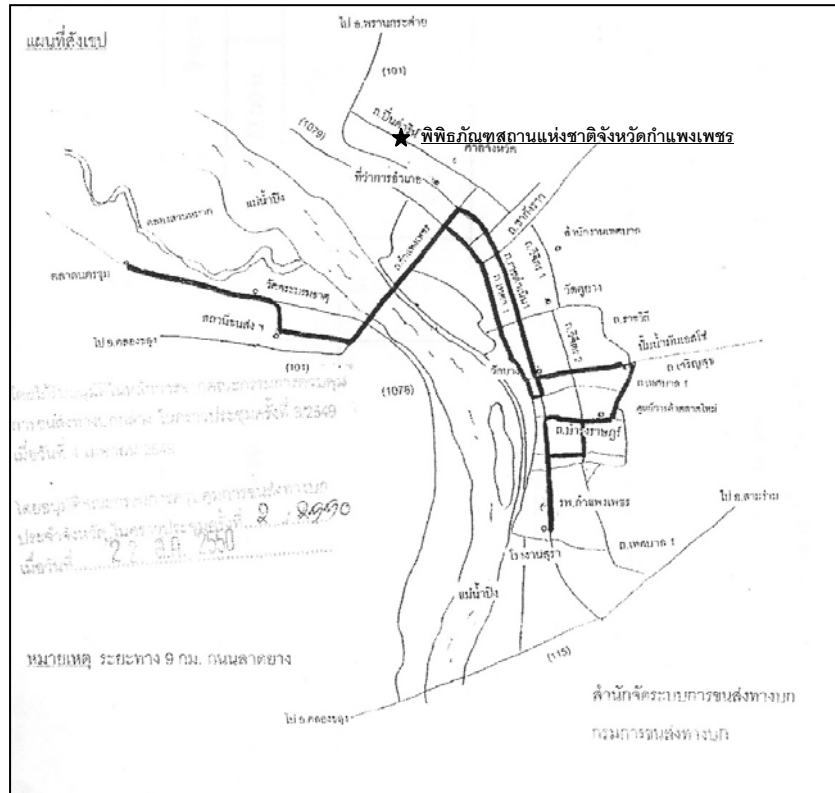
8.1 เส้นทางตลาดนครชุม – โรงงานสุรา

เป็นเส้นทางที่ใกล้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชรมากที่สุด เนื่องจากยังไม่มีระบบขนส่งสาธารณะผ่านเส้นทางนี้ ซึ่งเส้นทางเดินรถสาธารณะของเส้นทางตลาดนครชุม – โรงงานสุรา มีรายละเอียดดังนี้

เที่ยวไป เริ่มต้นจากสถานที่จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณตลาดนครชุม ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1078 ผ่านวัดพระบรมธาตุ แยกขวาเข้าสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกำแพงเพชร แยกซ้ายไปตามถนนถนนกำแพงเพชร ถึงสี่แยกที่ว่าการอำเภอกำแพงเพชร

แยกขวาไปตามถนนราชดำเนิน 1 ถึงสี่แยกวัดบาง แยกซ้ายไปตามถนนเจริญสุข ถึงหน้าปั๊มน้ำมันเอสโซ่ แยกขวาไปตามถนนเทศบาล 1 ผ่านหน้าโรงเรียนวรนารถแยกขวาไปตามถนนราชบำรุง ผ่านศูนย์การค้าตลาดใหม่ แยกซ้ายไปตามถนนราชดำเนิน 1 ผ่านหน้าโรงพยาบาลกำแพงเพชร ไปสุดเส้นทาง ณ สถานที่จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณหน้าโรงงาน

เที่ยวกลับ เริ่มต้นจากสถานที่จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณหน้าโรงงานสุรา ไปตามถนนราชดำเนิน 1 ผ่านหน้าโรงพยาบาลกำแพงเพชร ไปตามถนนราชดำเนิน 1 ซอย 10 แยกซ้ายไปตามแยกซ้ายไปตามถนนบำรุงราษฎร์ ซอย 2 แยกขวาไปตามถนนบำรุงราษฎร์ ผ่านศูนย์การค้าตลาดใหม่ แยกซ้ายไปตามถนนเทศบาล 1 ผ่านหน้าโรงเรียนวรนารถ ถึงหน้าปั๊มน้ำมันเอสโซ่ แยกซ้ายไปตามถนนเจริญสุข ผ่านหน้าวัดบาง แยกซ้ายไปตามถนนราชดำเนิน 1 แยกขวาไปตามถนนบำรุงราษฎร์ แยกขวาไปตามถนนเทศา 1 ผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร ถึงวงเวียนสี่แยกต้นโพธิ์ แยกซ้ายไปตามถนนถนนกำแพงเพชร แยกขวาเข้าสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกำแพงเพชร แยกขวาเข้าสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกำแพงเพชร แยกซ้ายไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1078 ไปสุดเส้นทาง ณ สถานที่จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณตลาดนครชุม แสดงดังภาพประกอบที่ 5 และตารางประกอบที่ 6

ภาพที่ 5 เส้นทางตลาดนครชุม – โรงงานสุรา

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร (2550)

ช่วง ที่	ช่วงการเดินทาง	ระยะทาง (กม.)	จำนวนเที่ยวการเดินทางขึ้นต่อวัน (เที่ยว)						จำนวนรถ ตามเงื่อนไข (คัน)	
			06:00-12:00น.		12:00-18:00น.		รวมเที่ยว/วัน			รวม
			ไป	กลับ	ไป	กลับ	ไป	กลับ		
1	ตลาดนครชุม - โรงงานสุรา	9	37	37	36	36	73	73	146	35 - 63

หมายเหตุ ลักษณะรถมาตรฐาน 3 (รถโดยสารสองแถว)

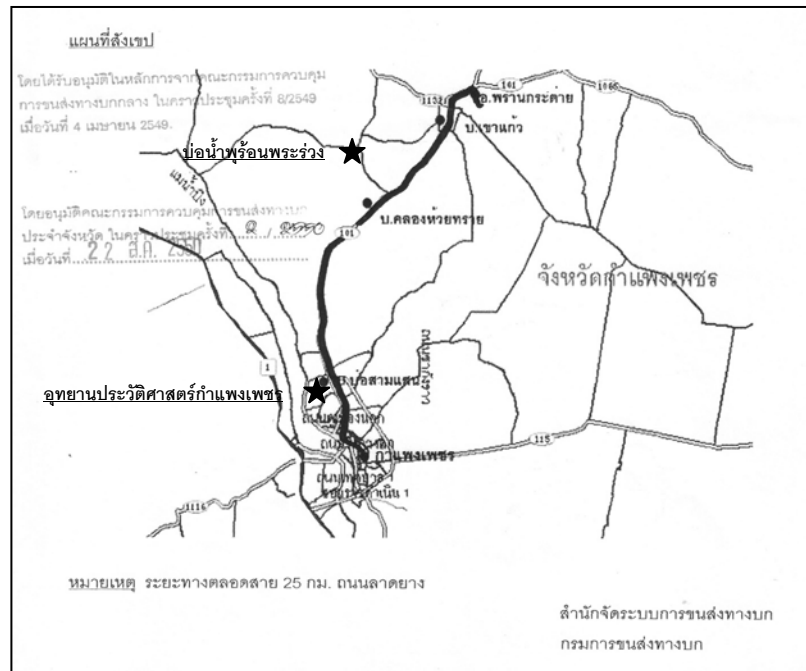
ตารางที่ 1 ตารางการเดินทางรถเส้นทางตลาดนครชุม – โรงงานสุรา

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร (2550)

8.2 เส้นทางกำแพงเพชร – พรานกระต่าย

เป็นเส้นทางที่ผ่านอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรและผ่านทางเข้าของบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง ซึ่งเส้นทางการเดินทางสาธารณะของเส้นทางกำแพงเพชร – พรานกระต่าย มีรายละเอียดดังนี้

เริ่มต้นจากสถานีที่จอดรถโดยสารประจำทางบริเวณศูนย์การค้าตลาดใหม่ แยกขวาไปตามถนนวิจิตร ผ่านตลาดเทศบาล ถึงวัดคูยาง แยกขวาไปตามถนนราชดำเนิน 1 ซอย 4 แยกซ้ายไปตามถนนวิจิตร 1 ผ่านสำนักงานอำเภอเมืองกำแพงเพชร แยกซ้ายไปตามถนนชากังราว แยกขวาไปตามถนนราชดำเนิน 1 ถึงสี่แยกที่ว่าการอำเภอเมืองกำแพงเพชร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ผ่านบ้านบ่อสามแสน บ้านน้ำดิบ บ้านคลองห้วยทราย บ้านเขานิยม บ้านเขาแก้ว แยกขวาไปตามถนนเข้าอำเภอพรานกระต่าย ไปสุดเส้นทาง ณ สถานีจอดรถโดยสารประจำทางตลาดอำเภอพรานกระต่าย แสดงดังภาพประกอบที่ 6 และตารางประกอบที่

ภาพที่ 6 เส้นทางกำแพงเพชร - พรานกระต่าย

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร (2550)

ช่วง ที่	ช่วงการเดินทาง	ระยะทาง (กม.)	จำนวนเที่ยวการเดินทางขึ้นต่อวัน (เที่ยว)							จำนวนรถ ตามเงื่อนไข (คัน)
			06:00-12:00น.		12:00-18:00น.		รวมเที่ยว/วัน		รวม	
			ไป	กลับ	ไป	กลับ	ไป	กลับ		
1	กำแพงเพชร - พรานกระต่าย	25	16	16	15	15	31	31	62	15 - 50

หมายเหตุ ลักษณะรถมาตรฐาน 3 (รถโดยสารสองแถว)

ตารางที่ 2 ตารางการเดินทางเส้นทางกำแพงเพชร - พรานกระต่าย

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร (2550)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนินษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษา ระบบขนส่งสาธารณะทางรางเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ 2) เพื่อศึกษาระบบขนส่งสาธารณะ ทางบกเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ 3) เพื่อศึกษาระบบขนส่งสาธารณะทางอากาศเพื่อการ ท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ 4) เพื่อศึกษาระบบสาธารณูปโภคเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ และ 5) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิง พื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ผลการศึกษา สามารถสรุป ตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้ ระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ มีระบบการ ขนส่งสาธารณะเพื่อการเดินทางทั่วไปและระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว ทั้ง 3 รูปแบบ คือ ระบบการขนส่งสาธารณะทางบก โดยรถประจำทางและไม่ประจำทาง ระบบขนส่ง สาธารณะทางราง โดยรถไฟ และระบบขนส่งสาธารณะทางอากาศ โดยเครื่องบิน โดยมีลักษณะ การเชื่อมโยงของเครือข่ายการขนส่งสาธารณะทั้ง 3 รูปแบบ แต่ยังไม่สามารถตอบสนองการ เดินทางเพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ คือ การเดินทางโดยรถไฟสาธารณะ เมื่อถึงสถานี ปลายทาง นักท่องเที่ยวต้องเดินทางต่อโดยระบบขนส่งอื่นๆ ที่เป็นระบบขนส่งสาธารณะที่ไม่ ประจำเส้นทาง หรือการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางก็ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยตรง เนื่องจากจุดในการเข้า - ออก จากสถานีขนส่งต่างๆ เป็นจุดหลักหรือจุดใหญ่ที่ นักท่องเที่ยวต้องทำการเดินทางต่อด้วยเท้าหรือรถรับจ้างไม่ประจำทางประเภทอื่น ทำให้ นักท่องเที่ยวไม่สะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวโดยระบบขนส่งสาธารณะประกอบด้วยยานพาหนะ ที่เป็นองค์ประกอบหลักในการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะทางบก โดยรถโดยสาร บาง เส้นทางโดยเฉพาะรถบริการท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยว มีสภาพรถที่ไม่เหมาะสมกับการเดินทาง ท่องเที่ยว การเดินทางเชื่อมโยงเส้นทางเดินทางของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งนักท่องเที่ยวต้อง ใช้บริการขนส่งสาธารณะไม่ประจำทาง เช่น รถเมล์ รถสามล้อเครื่อง หรือรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง หรือการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง และเดินทางต่อด้วยรถรับจ้างทั่วไป

ระบบสาธารณูปโภคเพื่อการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดอีสานใต้ พบว่า โดยภาพรวมของ ระบบสาธารณูปโภคในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงพอต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับระดับ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อระบบสาธารณูปโภค ซึ่งนักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจอยู่ ในเกณฑ์มากถึงร้อยละ 35 แสดงว่าระบบสาธารณูปโภคเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ มีระดับ

การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ดี ถ้าแยกประเภทจะพบว่า ระบบโทรศัพท์สาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวมีเพียงพอแต่นักท่องเที่ยวไม่นิยมใช้บริการ อาจจะเป็นเนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือใช้ ซึ่งมีความสะดวกมากกว่า และระบบสัญญาณของแต่ละค่ายก็มีการพัฒนาเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ ในประเทศมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ควรมีการปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว โดยมีรถสาธารณะให้บริการที่มากพอ และพัฒนาเส้นทางให้เกิดการเชื่อมโยงกันให้มากขึ้น

การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านนั้น มี 3 จุดที่สามารถเชื่อมโยงได้ คือ ชายแดนช่องสะง่า จังหวัดศรีสะเกษ ตลาดการค้าช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ และด่านช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี จุดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทั้งสามไปยังประเทศเพื่อนบ้านนั้น หากได้รับการพัฒนาด้านเส้นทางให้เป็นเส้นทางลาดยางได้ตลอดเส้นทาง จะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวใช้บริการเส้นทางนี้มากขึ้น เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่ถูกลงกว่าการเดินทางโดยเครื่องบิน นอกจากนี้ การพัฒนาบริเวณโดยรอบให้สะอาดและเป็นระเบียบ พัฒนาทางด้านความปลอดภัยในระหว่างการเดินทาง จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจมากขึ้นในการเดินทางผ่านช่องทางนี้ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ระเบียบการเข้า – ออก ชายแดนมากขึ้น

พิมพ์ ตรีสอน และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาระบบขนส่งมวลชนของจังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษารูปแบบและระบบขนส่งที่เหมาะสมของการขนส่งมวลชนเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ดำเนินการวิจัยโดยการสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 430 คน ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมถึงผู้ประกอบการ ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน นอกจากนี้ยังไม่มี การสัมภาษณ์เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวด้วย

ผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้บริการมีความเห็นว่าระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงรายมีปัญหาในการให้บริการ ด้วยมีปัญหาคือต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนได้แก่ ปัญหาสภาพและความไม่เพียงพอของรถและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ปัญหาการให้บริการของพนักงาน ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดเวลาในการเดินทาง ปัญหาจราจรในบริเวณสถานีขนส่งโดยเฉพาะช่วงเวลาเช้าและเย็น ปัญหามาตรฐานของอัตราค่าเดินทาง ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้

ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการดังกล่าว และเห็นด้วยหากจะมีการขึ้นราคาค่าโดยสารอีกเล็กน้อยแต่มีการให้บริการที่ดีขึ้น

ในด้านของประสิทธิภาพของขนส่งมวลชนทางบก และความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทย ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง และนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่ผู้ให้บริการกลับมีความเห็นว่าระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดมีประสิทธิภาพ และความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในระดับสูง ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของผู้ใช้บริการในด้านการบริการ และผลที่ได้รับกล่าวคือ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการบริการในระดับสูงถึงสูงมาก แต่ผลที่ได้รับกลับอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

เพ็ญศรี เจริญวานิช (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คือ บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยว โอกาสทางการตลาดการท่องเที่ยว ความเห็นต่อการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา และการสำรวจภาคสนาม โดยศึกษาจากประชากร 3 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐ ผู้บริหารหรือตัวแทนของสถานประกอบการที่ทำธุรกิจนำเที่ยวและนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งหมดเคยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ จำนวนวันที่เดินทางโดยเฉลี่ย 1 วัน ใช้จ่ายรวมเฉลี่ย ต่ำกว่า 1,000 บาท ต่อครั้งต่อคน

วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ให้รางวัลตนเอง ส่วนใหญ่เดินทางในช่วงสุดสัปดาห์ โดยเลือกใช้รถส่วนตัวและพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว และรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร ภัตตาคารและโรงแรม มีโอกาสทางการตลาดของการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้โดยรวมและรายจังหวัดในระดับค่อนข้างสูง และอนาคตพื้นที่อีสานใต้มีโอกาสทางการตลาดดีขึ้น แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมและสนใจในการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวมาก คือ โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ความคิดเห็นต่อการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ควรเป็นจุดเด่นในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนา นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิธีการในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวพื้นที่อีสานใต้ ควรดำเนินการด้วยโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และควรปรับปรุงการคมนาคมและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวก ปลอดภัย ปัญหาและอุปสรรคในการ

พัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคด้วยรวมในระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ การขาดเจ้าหน้าที่ในการดูแลแนะนำนักท่องเที่ยว ขาดมัคคุเทศก์ที่มีความรู้เฉพาะทาง ขาดการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐ วิธีในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค คือ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยควบคุมดูแลให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว ภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมมือในการสนับสนุนส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยว สร้างจิตสำนึก และให้ความรู้แก่ประชาชนให้มีความสำคัญและคุณค่าการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภค ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สร้างรายได้แก่ชุมชน สังคม ต่อไป

กุลวรา สุวรรณพิมล และคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการให้บริการในระบบขนส่งในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และประสิทธิภาพของระบบการคมนาคมขนส่งของรถประจำทางและไม่ประจำทางที่ให้บริการในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ในปี 2547 จำนวน 1,101 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศมีระดับความพึงพอใจในระบบคมนาคมขนส่งประเภทรถประจำทางทุกด้านในระดับพอใช้ ในส่วนของรถไม่ประจำทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับพอใช้ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในระดับดี โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศใช้ปัจจัยในการเลือกระบบคมนาคมขนส่งแตกต่างกันสำหรับรถประจำทาง และใช้ปัจจัยอันดับแรกในด้านความสะดวกและง่ายในการเลือกระบบคมนาคมขนส่งประเภทรถไม่ประจำทางเหมือนกัน ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่างก็ต้องการให้มีการปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งในด้านเดียวกันทั้ง 3 อันดับ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ของการบริการ ด้านราคาค่าโดยสาร และด้านสถานที่ให้บริการในการรอรับส่งผู้โดยสาร ตามลำดับ

2.3 สรุป

จากการศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการขนส่ง พบว่าในปัจจุบันการขนส่งมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวมากขึ้น และได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งมีวิธีการศึกษา โดยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย ดังต่อไปนี้

คำถามการวิจัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ข้อที่ 1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรเป็นอย่างไร	นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วงและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดกำแพงเพชร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด 3 แหล่ง จำนวน 60 คน จำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลซ้ำ	การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)	1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร, web-site ต่างๆ และทาง internet	ข้อมูลที่ได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
ข้อที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีอะไรบ้าง	ภาคีที่เกี่ยวข้องได้แก่ - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานขนส่งจังหวัด - ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง - ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว - นักวิชาการ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นภาคีที่เกี่ยวข้องทั้ง 6 ภาคส่วนเป็นจำนวน 9 คน	การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของกลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้อง	1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม 2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร, web-site ต่างๆ และทาง internet	ข้อมูลที่ได้จากภาคีที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตารางที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

3.1.1.1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จำนวน 145,982 คน บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง จำนวน 82,058 คน และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 21,013 คน รวมเป็นจำนวน 249,053 คน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร, 2552) จะเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

3.1.1.2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประชากร คือ ภาคที่เกี่ยวของ 6 ส่วน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานขนส่งจังหวัด ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว นั้น และนักวิชาการ ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

3.1.2.1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด 3 แหล่ง จำนวน 60 คน โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลซ้ำ

3.1.2.2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นภาคที่เกี่ยวข้องทั้ง 6 ภาคส่วน จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ดังนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน 1 คน
สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	จำนวน 1 คน
สำนักงานขนส่งจังหวัด	จำนวน 1 คน
ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง	จำนวน 2 คน
ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว นั้น	จำนวน 3 คน
นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว	จำนวน 1 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม ดังนี้

3.2.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด จนได้ข้อมูลซ้ำ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

3.2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการสนทนากับกลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องทั้ง 6 ภาคส่วน จำนวน 9 คน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล ที่ใช้ประกอบในการวิจัยครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำมาเขียนเป็นรายงานผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการที่มีเก็บรวบรวมไว้แล้ว รวมทั้งผลงานการวิจัย นิตยสาร วารสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ รายงาน การค้นคว้าวิจัย web-site ต่างๆ โดยเก็บรวบรวมจากสำนักหอสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ หอสมุดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และทาง internet

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และนำเสนอโดยการพรรณนา

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 และนำเสนอโดยการพรรณนา

3.5 สรุป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อให้ได้ข้อมูล และนำผลของข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์และอภิปรายสรุปในบทต่อไป

บทที่ 4 ผลการศึกษา และการอภิปรายผล

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยยึดประเด็นคำถามในการวิจัยเป็นหลักในการสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

4.1 ผลการศึกษา

คำถามการวิจัยข้อที่ 1 **ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรเป็นอย่างไร**

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 60 คน โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลซ้ำ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยได้ผลการศึกษา โดยจะแยกตามแหล่งท่องเที่ยว เป็นดังนี้

4.1.1 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 20 คน พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. เส้นทางในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า เส้นทางดีพอสมควรแต่อาจจะมีหลุมหรือความขรุขระของพื้นผิวถนนบ้างเป็นบางช่วง และควรมีป้ายบอกเส้นทางที่จะเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจนและมากกว่านี้

2. ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีความสะดวกสบายเท่าที่ควร ถ้าเป็นไปได้ขออยากให้มียุทธศาสตร์รับส่งนักท่องเที่ยว เช่น รถสองแถว รถบัส หรือรถตู้ เป็นต้น เพื่อให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นรถที่ผ่านเส้นทางที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยว รถโดยสารโดยตรงยังไม่มี

ถ้านักท่องเที่ยวต้องการใช้บริการจำเป็นต้องเช่ารถสองแถว เพื่อที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีราคาที่สูง และมีป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวติดบริเวณรถ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น

3. การให้บริการของผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีความพึงพอใจเท่าที่ควร เพราะผู้ให้บริการส่วนใหญ่ไม่มีแนะนำข้อมูลในการเดินทางให้กับผู้โดยสารเลย และจะให้ผู้โดยสารขึ้นรถของบริษัทที่ผู้ให้บริการทำงานเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้โดยสาร

4. ราคาที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

5. สถานีขนส่งที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความพึงพอใจพอสมควร แต่ควรปรับปรุงความสะอาด ป้ายบอกตารางการเดินทางและเส้นทางการเดินทางให้ชัดเจนกว่านี้ และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

6. การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า น่าจะมีการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลมากกว่านี้ โดยการทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอนเพราะผู้ให้บริการจะแนะนำการบริการเป็นลักษณะเฉพาะมากกว่า

7. เวลาที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ระยะเวลาในการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมดีแล้ว ไม่ใช่เวลานาน อาจจะเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ไกลจากตัวเมือง และมีความต้องการที่จะมาท่องเที่ยวอยู่แล้ว

8. ความเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวมีความสะดวกกว่า

9. ความปลอดภัยในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความปลอดภัยพอสมควร เนื่องจากพื้นผิวถนนมีความขรุขระเป็นบางช่วง

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวไว้ว่า อยากให้มีรถรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้สะดวกแก่การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และรัฐบาลต้องเข้ามาเป็นหลักในการพัฒนาทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดีกว่านี้

ภาพที่ 7 ป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว

ภาพที่ 8 ความชัดเจนของป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ภาพที่ 9 สภาพเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ภาพที่ 10 สภาพสถานีขนส่งที่ให้บริการ

4.1.2 บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 20 คน พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. เส้นทางในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า เส้นทางจากตัวเมืองกำแพงเพชร มีเส้นทางที่สะดวกดี แต่เส้นทางที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ เส้นทางขรุขระและควรปรับปรุง ซ่อมแซม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ป้ายบอกทางควรจะทำให้ชัดเจน
2. ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่มีรถโดยสารเข้ามาถึงแหล่งท่องเที่ยวเลย มีแต่รถผ่านทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะมีระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร
3. การให้บริการของผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่มีความพึงพอใจเท่าที่ควร เพราะพนักงานส่วนใหญ่พูดจาไม่สุภาพ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส
4. ราคาที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้วย
5. สถานีขนส่งที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความพึงพอใจพอสมควร แต่ควรปรับปรุงความสะดวก ป้ายบอกตารางการเดินทางและเส้นทางการเดินทางให้ชัดเจนกว่านี้ และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
6. การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม เพราะยังไม่มีกระบอกใบหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรการทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน
7. เวลาที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ระยะเวลาในการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมดีแล้ว ไม่ใช่เวลานาน เนื่องจากเส้นทางสะดวกดี ยกเว้นเส้นทางแยกที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
8. ความเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากไม่มีรถโดยสารโดยตรงถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวมีความสะดวกกว่า
9. ความปลอดภัยในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความปลอดภัยเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นเส้นทางที่เปลี่ยว ห่างไกลจากตัวเมืองพอสมควรและไม่ค่อยมีชุมชนอาศัยอยู่

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ไว้ว่า อยากให้ปรับปรุงเส้นทางถนนให้มีความสะดวก และมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงมีการอบรมผู้ให้บริการในด้านของการบริการที่ดี และอยากให้มีรถรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว และให้รัฐเข้ามามีบทบาทในการจัดการ

ภาพที่ 11 ความชัดเจนของป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

ภาพที่ 12 สภาพเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

4.1.3 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 20 คน พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. เส้นทางในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองของจังหวัดมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ทำให้เส้นทางดี แต่รถค่อนข้างมาก เนื่องจากอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน

2. ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่สะดวก รถโดยสารยังไม่ผ่านแหล่งท่องเที่ยวและรถมีสภาพที่เก่า แต่เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองจึงสามารถใช้รถที่เช่าเหมาได้สะดวก

3. การให้บริการของผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้ให้บริการไม่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยว หรือแหล่งท่องเที่ยวเท่าที่ควร และผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีอัธยาศัยที่ไม่ดี

4. ราคาที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ไม่แพงและไม่ถูกจนเกินไป

5. สถานีสขนส่งที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความพึงพอใจพอสมควร แต่ควรปรับปรุงความสะอาด ป้ายบอกตารางการเดินทางและเส้นทางการเดินทางให้ชัดเจนกว่านี้ และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

6. การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม เพราะยังไม่มีการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรการทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน

7. เวลาที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ระยะเวลาในการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยว ไม่ใช้เวลามาก อาจจะเป็นเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้ตัวเมือง

8. ความเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ และไม่ผ่านแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวมีความสะดวกกว่า

9. ความปลอดภัยในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความปลอดภัยดี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ตัวเมือง

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวไว้ว่า อยากให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทหลักในการพัฒนาทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดีกว่านี้ ถ้าส่วนไหนรัฐไม่สามารถพัฒนาได้ก็ให้ส่วนเอกชนเข้ามาพัฒนาแทน พร้อมมีป้ายบอกระยะทางที่ชัดเจน

ภาพที่ 13 ความชัดเจนของป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร

ภาพที่ 14 สภาพเส้นทางในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร

จากผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง ว่าควรปรับปรุงในส่วนขอเส้นทาง ถนน และป้ายบอกเส้นทาง การประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงการให้บริการของผู้ให้บริการและพัฒนาการขนส่งให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน

คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีอะไรบ้าง

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม เพื่อทำการสัมภาษณ์ภาคีที่เกี่ยวข้อง 6 ภาคส่วน จำนวน 9 คน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยได้ผลการศึกษา เป็นดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางที่ตรงกันว่า ระบบขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวในด้านของเส้นทางมีความสะดวกในการเข้าถึง แต่มีความขรุขระของพื้นผิวถนนเป็นบางช่วง เนื่องจากเป็นทางสัญจรของรถบรรทุก และมีการปรับปรุงซ่อมแซมอยู่แล้วทุกปี โดยเฉพาะบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองพอสมควรและไม่ติดกับถนนสายหลัก ทำให้การเดินทางเข้าถึงมีความยากลำบากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

ด้านพาหนะในการเดินทางยังไม่สะดวก เนื่องจากเส้นทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นเส้นทางที่เดินรถอยู่ประจำ จึงต้องมีการตกลงราคาเช่าเหมาเป็นกรณีพิเศษ ทำให้การพัฒนาพาหนะเพื่อรองรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ค่อนข้างเป็นไปได้น้อย เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความต้องการใช้บริการน้อย ผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะแบกรับภาระได้ ซึ่งภาครัฐมีแนวทางในการรองรับ คือ มีการใช้รถไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยว และมีมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยว โดยการติดต่อผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่จุดให้บริการไม่ได้อยู่ที่สถานีขนส่งของจังหวัด ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลการให้บริการ เนื่องจากยังขาดการประชาสัมพันธ์และต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่มเท่านั้น

ด้านการพัฒนาผู้ให้บริการ ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ให้บริการค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้ให้บริการมีการยึดเหนี่ยวและนำเสนอบริการของตนเองมากเกินไป ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความอิสระในการตัดสินใจใช้บริการ จึงต้องจัดให้มีการจัดการอบรมให้กับผู้ประกอบการอยู่เป็นประจำ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ทางด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ โดยผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ซึ่งสามารถโทรเข้าไปในช่วงการจัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และสามารถสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ โดยการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวบริเวณสถานีขนส่งของจังหวัด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ

ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยว ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการกำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว โดยจุดหมายปลายทางอยู่ที่บ่อน้ำพุร้อน และเส้นทางจะผ่านทั้งอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งถือว่าการเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยว

นอกจากนี้กลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องยังเสนอแนะแนวทางให้ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบขนส่งให้ดียิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต

จากการสนทนากลุ่มของภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร คือ มีการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีพื้นผิวถนนขรุขระ มีการใช้รถไฟฟ้าแทนรถโดยสาร เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดอบรมให้กับผู้ให้บริการ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ให้บริการในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ และมีนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยให้ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบขนส่งให้ดียิ่งขึ้น

4.2 อภิปรายผล

4.2.1 อภิปรายผลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

เมื่อนำผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เสนอความคิดเห็นด้านเส้นทางทางการท่องเที่ยวมีสภาพพื้นผิวขรุขระบ้างเป็นบางช่วง ถ้ามีการปรับปรุงซ่อมแซมให้ดีขึ้น จะสามารถสร้างความสะดวกสบายในการ

เดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้มีแนวทางในการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีสภาพพื้นผิวขรุขระอยู่ทุกปี และสอดคล้องกับการศึกษาของเพ็ญศรี เจริญวานิช (2543) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาลาดการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ก็พบปัญหาในการเดินทางที่นักท่องเที่ยวให้ความเห็นว่าไม่สะดวกในการเดินทาง เช่น สภาพถนนในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ดี และยังคงสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ กล่าวว่า สภาพของเส้นทางคมนาคมยังมีบางแห่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเต็มที่ ยังต้องมีการปรับปรุงด้านความสะดวกสบายของยานพาหนะในการเดินทางเห็นว่า พาหนะในการเดินทางไม่เพียงพอต่อความต้องการ และบางเส้นทางไม่มีรถประจำทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถส่วนตัว หรือต้องเช่าเหมารถ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ถ้าสามารถจัดพาหนะในการเดินทางให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้การท่องเที่ยวเจริญเติบโต เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย โดยภาครัฐได้มีแนวทางการใช้รถไฟฟ้าเป็นพาหนะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ พบว่าการให้บริการขนส่งสาธารณะยังไม่เพียงพอต่อการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงนิยมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือการจ้างเหมามากกว่า หรือการเดินทางจากสถานีขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยว และจุดลงรถโดยสารยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยตรง ด้านการบริการของผู้ให้บริการส่วนมากยังไม่มีความรู้ในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้บริการไม่มีมารยาทในการให้บริการ เช่น พูดจาไม่ไพเราะ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส และไม่มีอัธยาศัยที่ดี และภาคีมีการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยการจัดการอบรมให้กับผู้ประกอบการในเรื่องของการให้บริการที่ดีอยู่เป็นประจำ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์พร ตรีสอน และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย พบว่า ระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย ได้ประสบปัญหามารยาทของพนักงานผู้ให้บริการ พูดจาไม่สุภาพ ควรมีการอบรมเรื่องมารยาทเพื่อให้บริการที่ดี พนักงานที่ให้บริการควรพูดจากับผู้โดยสารด้วยวาจาที่สุภาพ เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้โดยสาร และพนักงานไม่ควรสูบบุหรี่บนรถ และควรเอาใจใส่ผู้รับบริการโดยสารด้วยความเต็มใจ ด้านราคาที่ให้บริการนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา

ของกุลวรา สุวรรณพิมล และคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการในระบบขนส่งในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในราคาค่าโดยสารของรถไม่ประจำทางโดยเฉลี่ยในระดับพอใช้ แต่ในด้านของสถานีขนส่งที่ให้บริการ มีความพึงพอใจในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ของความสะอาดที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์พร ตรีสอน และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย พบว่า ระบบขนส่งมวลชนจังหวัดเชียงราย ควรปรับปรุงและพัฒนาการบริการด้านสาธารณูปโภค ปรับปรุงความสะอาดและความเพียงพอของห้องน้ำ ควรมีบริการน้ำดื่ม ปรับปรุงความสะอาดและความเพียงพอของที่พักรอของผู้โดยสาร บริเวณสถานีขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากยังไม่มีการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการได้อย่างถูกต้องและไม่เสียเวลา และค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าความจำเป็น โดยภาคีได้มีการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยให้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุของวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงงานเทศกาลต่างๆ ด้านการเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง ยังไม่มีการเชื่อมโยง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและไม่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวสะดวกมากกว่า และภาคีได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยการกำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าในการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ พบว่า การเชื่อมต่อของเส้นทางจากแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นั้น การให้บริการขนส่งสาธารณะยังไม่เพียงพอต่อการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งจึงนิยมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือการจ้างเหมามากกว่า หรือเดินทางจากสถานีขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยว และจุดลงรถโดยสารยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยตรง ด้านความปลอดภัยในการเดินทางมีความปลอดภัยดีเนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (2553) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการขนส่งที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องประกอบด้วย ความปลอดภัย เนื่องจากการขนส่งเป็นการเคลื่อนที่ของคน ส่งมีชีวิต สิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ดังนั้น การขนส่งจึงต้องดำเนินการด้วยความ

ปลอดภัย เพื่อป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น แก่ชีวิตและทรัพย์สินที่ทำการขนส่ง นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยและภาคีที่เกี่ยวข้องเห็นตรงกันว่าภาครัฐควรจะเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการระบบขนส่ง โดยการจัดทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดียิ่งขึ้น และขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของนิมมลรัตน์ (2536) ที่ได้กล่าวว่า รัฐจำเป็นต้องมีกิจการสาธารณูปโภคไว้บริการตลอดเวลา แม้รัฐจะขาดทุนก็ตาม กิจการสาธารณูปโภคที่ว่่านี้ คือ การขนส่ง ซึ่งรัฐจะใช้เงินที่ได้มาจากภาษีอากรของประชาชนมาใช้ในการบริหารงาน

4.3 ข้อเสนอแนะ

4.3.1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมมากที่สุด 3 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

4.3.1.1 เสนอให้มีรถรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ๆ เพื่อให้สะดวกแก่การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

4.3.1.2 เสนอให้มีการปรับปรุงเส้นทางถนนให้มีความสะดวกยิ่งขึ้น

4.3.1.3 เสนอให้มีป้ายบอกระยะทางที่ชัดเจนและเหมาะสม

4.3.1.4 เสนอให้มีป้ายประชาสัมพันธ์ถึงเส้นทางท่องเที่ยวและตารางเวลาของรถโดยสารที่ไปยังแหล่งท่องเที่ยว

4.3.1.5 เสนอให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทหลักในการจัดการระบบการขนส่ง

4.3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จากการสอบถามภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยวทั้ง 6 ภาคส่วน ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

4.3.2.1 เสนอให้ผู้ประกอบการร่วมมือกับภาครัฐในการจัดการและพัฒนาระบบการขนส่ง

4.3.2.2 เสนอให้ภาครัฐมีการจัดทำแผนในการพัฒนาเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว

4.3.2.3 เสนอให้ทุกหน่วยงานต้องมีการประชุมร่วมมือกันพัฒนาระบบขนส่งของจังหวัดกำแพงเพชรให้ดีและเป็นที่ยอมรับให้มากขึ้น รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวด้วย

4.3.2.4 เสนอให้จัดการติดตั้งป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ ชัดเจน ครอบคลุม มากกว่าที่จะทำป้ายที่มีขนาดเล็กติดตามจุดต่างๆ รอบเมือง เนื่องจากไม่เป็นที่สะดุดตาของผู้พบเห็นและนักท่องเที่ยว

4.4 สรุป

จากการศึกษา สามารถสรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ได้ดังนี้ เส้นทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพพื้นผิวขรุขระบ้างเป็นบางช่วง ซึ่งทางภาครัฐได้มีข้อเสนอแนะโดยการปรับปรุงซ่อมแซมเป็นประจำ ความสะดวกของยานพาหนะในการเดินทาง ยังมีไม่เพียงพอและไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ ทางภาครัฐจึงได้เสนอแนวทางให้มีการจัดรถไฟฟ้าเป็นพาหนะในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยว การบริการของผู้ให้บริการไม่มีความรู้ในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้บริการไม่มีมารยาทในการให้บริการ และการเสนอแนวทางให้จัดการอบรมสำหรับผู้ประกอบการ ราคาที่ให้บริการนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว สถานะขนส่งที่ให้บริการ ควรปรับปรุงด้านความสะดวก การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลไม่มีการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และมีการเสนอแนวทางให้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่างๆ และมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทางไม่มีการเชื่อมโยง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและไม่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และเสนอแนวทางให้กำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว และความปลอดภัยในการเดินทางมีความปลอดภัยดี โดยให้ภาครัฐควรเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการระบบขนส่ง และขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรในอนาคต

บทที่ 5 บทสรุป

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่ง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้มีการกำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย คือ แหล่งท่องเที่ยวในเขต อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยกำหนดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด 3 แหล่ง จำนวน 60 คน โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลซ้ำ และภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว ทั้ง 6 ภาคส่วน จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยกำหนดแหล่งท่องเที่ยว 3 แห่งที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตามลำดับ ซึ่งสามารถแยกตามแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

5.1.1.1 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

โดยภาพรวมผลจากการศึกษาพบว่า เส้นทางในการเดินทางดีพอสมควร อาจจะมีความสะดวกของพื้นผิวถนนบ้าง และควรมีป้ายบอกเส้นทางให้ชัดเจนและเพียงพอ ในด้านของความสะอาดสบายของพาหนะในการเดินทาง ต้องการให้มีรถโดยสารสาธารณะรับ – ส่ง นักท่องเที่ยว เพื่อให้ความสะดวกกับนักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัว ในด้านการบริการของผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแนะนำข้อมูลในการเดินทาง สำหรับราคา

ให้บริการนั้นมีความเหมาะสมดีแล้ว และสถานีขนส่งที่ให้บริการ ควรปรับปรุงความสะอาดและป้ายแสดงตารางเดินรถให้ชัดเจน ในด้านการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล ควรทำป้ายบอกเส้นทางที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวและตารางเวลาที่แน่นอน ระยะเวลาในเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมดี เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก แต่ยังคงขาดการเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ และในด้านการปลอดภัยในการเดินทางนั้น ถือได้ว่ามีความปลอดภัยพอสมควร นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีข้อเสนอแนะแนวทางให้มีรถรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว และให้ภาครัฐเข้ามาเป็นหลักในการพัฒนา

5.1.1.2 บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

โดยภาพรวมผลจากการศึกษาพบว่า เส้นทางจากตัวเมืองถึงทางแยกเข้าแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกดี แต่เส้นทางที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นยังไม่ดีพอ เนื่องจากมีความขรุขระของพื้นผิวถนน ควรที่จะปรับปรุง ซ่อมแซม และควรมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ด้านของความสะอาดสบายของพาหนะในการเดินทางนั้นยังไม่มีรถโดยสารเข้ามามาถึงแหล่งท่องเที่ยว ต้องอาศัยการเช่าเหมา ซึ่งมีราคาแพง ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางโดยรถส่วนตัวมากกว่า ในด้านการบริการของผู้ให้บริการ ควรปรับปรุงในการพูดจาที่ไม่สุภาพและการไม่ยิ้มแย้มของผู้ให้บริการ ส่วนในด้านของราคาการบริการมีความเหมาะสมดี ด้านของสถานีขนส่งที่ให้บริการ ควรปรับปรุงความสะอาดและป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีมากขึ้น ในด้านการประชาสัมพันธ์นั้นยังไม่มีมีการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ส่วนของการเชื่อมโยงพาหนะในการเดินทาง ยังไม่มีการเชื่อมโยงของยานพาหนะ เนื่องจากไม่มีรถโดยสารที่ให้บริการโดยตรงถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวสะดวกกว่า และความปลอดภัยในการเดินทาง เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไกลจากตัวเมืองพอสมควรและไม่ค่อยมีชุมชนอาศัยอยู่ จึงทำให้เส้นทางในการเดินทางค่อนข้างเปลี่ยว นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีข้อเสนอแนะแนวทางให้ปรับปรุง ซ่อมแซมเส้นทาง ให้มีการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงนักท่องเที่ยว รวมถึงการอบรมผู้ให้บริการในด้านการบริการที่ดี และให้มีรถรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำแหล่งท่องเที่ยว

5.1.1.3 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร

โดยภาพรวมผลจากการศึกษาพบว่า เส้นทางในการเดินทาง เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองของจังหวัดมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ทำให้เส้นทางดี แต่

รถค่อนข้างมาก เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งชุมชน ในด้านของความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทางยังไม่สะดวก เนื่องจากไม่มีรถโดยสารผ่านแหล่งท่องเที่ยว จะมีก็แต่รถโดยสารที่ผ่านจุดใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรถก็มีสภาพเก่า และแหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้กับตัวเมืองจึงสามารถใช้บริการเช่าเหมาได้สะดวก ด้านของการให้บริการของผู้ให้บริการนั้นยังขาดความรู้ทางด้านการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวและไม่มีอัธยาศัยที่ดี ในส่วนของราคาที่ใช้บริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นราคาที่เหมาะสมคืออยู่แล้ว สถานะขนส่งที่ให้บริการ ควรปรับปรุงความสะดวกและป้ายแสดงตารางเดินรถให้ชัดเจน ในด้านการประชาสัมพันธ์นั้นยังไม่มี การประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางนั้นใช้ระยะเวลาไม่มากนัก เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับตัวเมือง ในด้านการเชื่อมโยงพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการไม่เพียงพอ การเดินทางโดยรถส่วนตัวจึงสะดวกกว่า และด้านของความปลอดภัยนั้นเป็นการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยดี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ตัวเมือง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีข้อเสนอแนะแนวทางให้ภาครัฐเข้ามา มีบทบาทหลักในการพัฒนาทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดีกว่านี้

5.1.2 สรุปผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยสอบถามจากภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว 6 ภาคส่วน โดยภาพรวมผลการศึกษา สามารถสรุป ดังนี้

โดยภาพรวมจากการศึกษา พบว่า กลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องขอเสนอให้จัดงบประมาณสนับสนุนการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทาง บ้ายบอกทาง และทัศนียภาพของริมฝั่งถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และนอกจากนี้มีการเสนอจัดรถไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยวและมีมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว และรองรับความต้องการการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว จากนั้นยังจัดให้มีการอบรมให้กับผู้ประกอบการอยู่เป็นประจำในเรื่องของการเป็นผู้ให้บริการที่ดี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาใช้บริการ และยังจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ทางด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ โดยผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) และเคเบิลท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรและการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล เพื่อให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวบริเวณสถานีขนส่งของจังหวัด เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในช่วงเทศกาลและงานประเพณีต่างๆ พร้อมกับกำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่ง

ท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยจุดหมายปลายทางอยู่ที่บ่อน้ำพุร้อนและเส้นทางจะผ่านทั้งอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ตลอดจนมีการจัดการระบบรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการ รวมทั้งเสนอให้ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนระบบขนส่งให้ดียิ่งขึ้นเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต

5.1.3 สรุปผลการอภิปรายความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

โดยภาพรวมผลการอภิปรายความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า เส้นทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพพื้นผิวขรุขระบ้างเป็นบางช่วง ซึ่งทางภาครัฐได้มีข้อเสนอแนะโดยการปรับปรุงซ่อมแซมเป็นประจำ ความสะดวกของยานพาหนะในการเดินทาง ยังมีไม่เพียงพอและไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ ทางภาครัฐจึงได้เสนอแนวทางให้มีการจัดรถไฟฟ้าเป็นพาหนะในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยว การบริการของผู้ให้บริการไม่มีความรู้ในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้บริการไม่มีมารยาทในการให้บริการ และมีการเสนอแนวทางให้จัดการอบรมสำหรับผู้ประกอบการ ราคาที่ให้บริการนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว สถานะขนส่งที่ให้บริการ ควรปรับปรุงด้านความสะดวก การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลไม่มีการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และมีการเสนอแนวทางให้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่างๆ และมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทางไม่มีการเชื่อมโยง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและไม่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และเสนอแนวทางให้กำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว และความปลอดภัยในการเดินทางมีความปลอดภัยดี โดยให้ภาครัฐควรเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการระบบขนส่ง และขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้

5.2.1.1 ควรให้ประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการขนส่งให้มากขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

5.2.2.1 ควรมีการศึกษาความคาดหวังหรือแนวโน้มในการใช้บริการของระบบขนส่งสาธารณะของนักท่องเที่ยว

5.2.2.2 ควรศึกษารูปแบบการให้บริการที่เป็นมาตรฐานในระบบคมนาคมขนส่ง

5.3 สรุป

จากคำถามการวิจัย สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

5.3.1 คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรเป็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง ว่าควรปรับปรุงในส่วนของเส้นทาง ถนน และป้ายบอกเส้นทาง การประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงการให้บริการของผู้ให้บริการและพัฒนาระบบการขนส่งให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน

5.3.2 คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีอะไรบ้าง

จากการสนทนากลุ่มของภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร คือ มีการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีพื้นผิวถนนขรุขระ มีการใช้รถไฟฟ้าแทนรถโดยสาร เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดอบรมให้กับผู้ให้บริการ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ให้บริการในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ และมีนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยให้ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบขนส่งให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชนิษฐา สุริยะ และคณะ. (2550). ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้. รายงานการวิจัย, วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2538). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 14 ฉบับที่ 2, กรุงเทพมหานคร.
- ทักษิณา นิยมลรัตน์. (2536). การขนส่งผู้โดยสารเบื้องต้น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระพันธุ์ แก่นจันทร์. (2542). ความคิดเห็นของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการดำเนินงานโครงการพัฒนา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระศักดิ์ นันทูป่า. (2541). ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิคม จารุมณี. (2544). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- นิพันธ์ ประทุมศิริ. (2537). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. พิษณุโลก : ร้านเป็นหนึ่งใน.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ประชด ไกรเนตร. (2541). การขนส่งผู้โดยสาร (ออนไลน์). ภาควิชาอุตสาหกรรมบริการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นจาก : <http://e-book.ram.edu/e-book/t/TR303/tr303-1.pdf> [27 กันยายน 2552]
- พินิจ จินต์จันทร์วงศ์ และคณะ. (2531). ความคิดเห็นของราษฎรต่อการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาป่าไม้ ศึกษาเฉพาะกรณีราษฎรในเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี. ราชบุรี : สำนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง กรมป่าไม้.

- พิมพ์พร ตริ์สออน และคณะ. (2550). **ประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลขนทางบกจังหวัด เชียงราย**. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. (2553). **การขนส่ง (ออนไลน์)**. ภาควิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์ และการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและอัญมณีศาสตร์. สืบค้นจาก : <http://logistics.rbru.ac.th/webboard/index.php?topic=27.0>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมสังคมวิทยา อังกฤษ – ไทย**. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.
- ราณี อธิชัยกุล. (2546). **เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว ชุมชนอย่างยั่งยืน เรื่อง องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : สุขุขทัยธรรมมาธิราช.
- เรื่องเวทย์ แสงรัตนา. (2534). **ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหาร เกี่ยวกับอัตราการเพิ่มประชากรของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิกิพีเดีย. (2552). **การขนส่ง (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%82%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%87> [27 กันยายน 2552]
- วินิจ วีรยางกูร. (2532). **การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์. (2551). **แผนและนโยบายการท่องเที่ยวของไทย**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน. (2545). **การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). **รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สุนิสา พักตร์เพียงจันทร์. (2531). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสาร ความรู้ ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2552). **จำนวนนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว 7 แห่งของจังหวัดกำแพงเพชร** (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://kamphaengphet.mots.go.th/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=17> [30 สิงหาคม 2552]
- สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร. (2550). **เส้นทางรถโดยสารในจังหวัด**. กำแพงเพชร : ฝ่ายวิชาการขนส่ง.
- สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. (2550). **ยุทธศาสตร์จังหวัด**. กำแพงเพชร : กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด.
- อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร. (2547). **นำชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร สำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : ยูนิค แมเนจ 200.

ภาคผนวก (appendix)

ภาคผนวก ก.
บทความการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

The Approaches to Development and Management the Public Transportation System
for Supporting Tourism Business in Maung Khamphaeng Phet Province

นางสาวพัชราภรณ์ วิเชียรสรรค์

นางสาวชัชฎา เชื้อนสอน

นางสาวกุลวดี ศรีสอาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Phatcharaporn Wicheanson

Chatchada Khuansorn

Kulwadee Srisa-ad

Khamphaeng Phet Rajabhet University

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 60 คน ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมมากที่สุด 3 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแบ่งเป็นแหล่งละ 20 คน และตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 9 คน จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร ผู้ประกอบการ ชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า 1) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่เดินทางมาอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรนั้น พบว่า ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ คือ ยังไม่มีรถโดยสารสาธารณะที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง มีแต่ในลักษณะของการเช่าเหมาเท่านั้น เส้นทางยังมีความขรุขระของพื้นผิวถนนบ้างเป็นบางช่วง บ้ายบอกลเส้นทางยังไม่ชัดเจน ผู้ให้บริการไม่มีการแนะนำข้อมูลในการเดินทางให้กับผู้โดยสาร ควรปรับปรุงความสะดวกของสถานีให้บริการ การประชาสัมพันธ์ยังไม่เพียงพอ 2) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่เดินทางมาบ่อน้ำพุร้อนพระร่วงนั้น พบว่า ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่าง

เพียงพอเช่นกัน คือ ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้ามาถึงแหล่งท่องเที่ยวเลย เส้นทางแยกเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความขรุขระของพื้นผิวถนน และควรปรับปรุงมารยาทของผู้ให้บริการ 3) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่เดินทางมาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชรนั้น พบว่าสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้พอสมควร คือ เส้นทางดี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ตัวจังหวัดมากที่สุด พาหนะในการให้บริการมีสภาพค่อนข้างเก่าและส่งเสริมความรู้ด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้ให้บริการ

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางที่ตรงกันว่า ด้านเส้นทางการท่องเที่ยว เสนอให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีพื้นผิวถนนขรุขระ ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง เสนอให้ใช้รถไฟฟ้าแทนรถโดยสาร เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ด้านผู้ให้บริการ เสนอให้มีการจัดอบรมให้กับผู้ให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ เสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ให้บริการในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ และด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว เสนอให้มีนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

คำหลัก : ระบบการขนส่ง, แนวทางการพัฒนาระบบการขนส่ง, ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

Abstract

The study of the approaches to development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province aimed to 1) study the attitude of Thai tourists toward a development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province and 2) study the approaches to development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province. The data was collected by intensive interviewing from the 60 Thai tourists divided into three groups each group involving 30 tourists who traveling within the three most popular attraction places were Khamphaeng Phet Historical Park , Pra Rong Hot Spring and Khamphaeng Phet National Museum according to the first purpose. According to the second purpose the data derived from an interaction with a group of government officer who concerned the transportation and tourism including 9 officers. They work in Khamphaeng Phet Provincial Administrative Organization, Khamphaeng Phet Provincial Office of Tourism and Sports, Khamphaeng Phet Provincial Land Transport Office, the entrepreneurs at attraction places and scholars. The results were : 1.The Thai tourist's attitude toward development and management to public transportation system for travelling to the Khamphaeng Phet Historical Park revealed that not sufficient about the tourist's need because of there were not the public car travelled to the attraction

places ,but there were only rent cars, the routes leading to the attraction places were rough, the traffic signs were obscure, the service person was not give the data to the tourists, should be improve the cleaning of the service station and not sufficient about the information. 2. The Thai tourist 's attitude toward development and management to public transportation system for travelling to the Pra Rong Hot Spring revealed that not sufficient about the tourist's need because of there was not a public cars travelled to the attraction places, the routes was rough and should be improve the manner of service person. 3. The Thai tourist 's attitude toward development and management to public transportation system for travelling to the Khamphaeng Phet National Museum revealed that the service was good level because the routes were smooth because they were near the city , the vehicle for service rather old and should be inform the tourism data to the service person.

The approaches to development and management to public transportation system for supporting tourism business in Maung Khamphaeng Phet province revealed that each aspect as follows : the aspect of the routes should be improving and fixing the rough routes, the aspect of service vehicle should be use the electric bus instead the bus, the aspect of service person should be set the training inform program, the aspect of information should be found the tourism center for service to tourists and the aspect of connection of the routes should be set the policy to be increase the sufficient vehicle on each attraction places.

Keywords : public transportation system, Approaches to development and management the public transportation system, The attitude of tourist

คำนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานสินค้าและบริการชนิดต่างๆ โดยผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นรูปบริการที่จับต้องไม่ได้ แต่จะปรากฏในลักษณะของคุณค่าทางจิตใจที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการใช้บริการนั้นๆ ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงมีองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวต่างๆ หลายประการ เช่น ที่พัก (Accommodation) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) การคมนาคม (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) กิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การคมนาคมขนส่งจัดเป็นหนึ่งในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่สำคัญต่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยการขนส่งเป็นการจัดให้มีการเคลื่อนย้ายบุคคล สัตว์หรือสิ่งของต่างๆ ด้วยอุปกรณ์การขนส่ง จากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง นอกจากช่วยในการเดินทางแล้ว ยังก่อให้เกิดการกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกด้วย

จังหวัดกำแพงเพชรก็เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอำเภอเมืองมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีระยะห่างกันพอสมควร ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องพึ่งพา

ระบบการขนส่งของจังหวัด และระบบการขนส่งในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดกำแพงเพชรที่สามารถเดินทางผ่านแหล่งท่องเที่ยววนั้น มีให้บริการด้วยรถมาตรฐาน 3 (รถสองแถว) ซึ่งถือว่ามีปริมาณการใช้ของนักท่องเที่ยวน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคล เนื่องจากระบบขนส่งสาธารณะยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ ความไม่สะดวกสบายของยานพาหนะ ราคาในการให้บริการค่อนข้างสูง ตลอดจนขาดการพัฒนาการขยายในการให้บริการ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความมั่นใจและพึงพอใจในการบริการ เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลมากกว่า ซึ่งการบริการของระบบการขนส่งที่ให้บริการในท้องถิ่น เพื่อนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยววนั้น ต้องมีเส้นทางที่สะดวก ปลอดภัย รวดเร็ว ยานพาหนะต้องมีประสิทธิภาพ มีขนาดที่เพียงพอต่อการรองรับผู้โดยสารได้ และมีความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่ให้มีการส่งเสริมและพัฒนากองเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์ และได้มีการยกระดับคุณภาพและปัจจัยพื้นฐานและการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นแรงผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งมีความจำเป็นต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นอย่างยิ่ง

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เพื่อให้มีแนวทางในการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่ดียิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าในการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย คือ แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรโดยกำหนดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แหล่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ป้อมน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ตามลำดับ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและภาคที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 60 คน โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลซ้ำ และภาคที่เกี่ยวข้อง 6 ส่วน จำนวน 9 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด จนได้ข้อมูลซ้ำ
2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการสนทนากับกลุ่มภาคที่เกี่ยวข้อง 6 ส่วน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในวิจัยในครั้งนี้ข้อมูลได้จากการศึกษาเอกสารวิชาการที่มีเก็บรวบรวมไว้แล้ว รวมทั้ง ผลงานการวิจัย นิตยสาร วารสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ รายงาน การค้นคว้าวิจัย web-site ต่างๆ โดยเก็บรวบรวมจากสำนักหอสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ ห้องสมุดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ ทาง internet ข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอโดยการพรรณนา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 แห่ง คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 60 คน โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลซ้ำ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยได้ผลการศึกษา โดยจะแยกตามแหล่งท่องเที่ยว เป็นดังนี้

1. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 เส้นทางในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า เส้นทางดีพอสมควรแต่อาจจะมีหลุมหรือความขรุขระของพื้นผิวถนนบ้างเป็นบางช่วง และควรมีป้ายบอกเส้นทางที่จะเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจนและมากกว่านี้

1.2 ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีความสะดวกสบายเท่าที่ควร ถ้าเป็นไปได้ควรให้มีรถสาธารณะรับส่งนักท่องเที่ยว เช่น รถสองแถว รถบัส หรือรถตู้ เป็นต้น เพื่อให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นรถที่ผ่านเส้นทางที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยว รถโดยสารโดยตรงยังไม่มี ถ้านักท่องเที่ยวต้องการใช้บริการจำเป็นต้องเช่ารถสองแถวเพื่อที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีราคาที่สูง และมีป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวติดบริเวณรถ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น

1.3 การให้บริการของผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีความพึงพอใจเท่าที่ควร เพราะผู้ให้บริการส่วนใหญ่ไม่มีแนะนำข้อมูลในการเดินทางให้กับผู้โดยสารเลย และจะให้ผู้โดยสารขึ้นรถของบริษัทที่ผู้ให้บริการทำงานเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้โดยสาร

1.4 ราคาที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

1.5 สถานะขนส่งที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความพึงพอใจพอสมควร แต่ควรปรับปรุงความสะดวก ป้ายบอกตารางการเดินทางและเส้นทาง การเดินทางให้ชัดเจนกว่านี้ และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

1.6 การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า น่าจะมีการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลมากกว่านี้ โดยการทำให้ป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอนเพราะผู้ให้บริการจะแนะนำการบริการเป็นลักษณะเหมาะสมมากกว่า

1.7 เวลาที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ระยะเวลาในการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมดีแล้ว ไม่ใช่เวลามาก อาจจะเป็นเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ไกลจากตัวเมือง และมีความต้องการที่จะมาท่องเที่ยวอยู่แล้ว

1.8 ความเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวมีความสะดวกกว่า

1.9 ความปลอดภัยในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความปลอดภัยพอสมควร เนื่องจากพื้นผิวถนนมีความขรุขระเป็นบางช่วง

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ไว้ว่า อยากให้มีรถรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้สะดวกแก่การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และรัฐบาลต้องเข้ามาเป็นหลักในการพัฒนาทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดีกว่านี้

2. บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 เส้นทางในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเส้นทางจากตัวเมืองกำแพงเพชร มีเส้นทางที่สะดวกดี แต่เส้นทางที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ เส้นทางขรุขระและควรปรับปรุง ซ่อมแซม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ป้ายบอกทางควรจะทำให้ชัดเจน

2.2 ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการไม่มีรถโดยสารเข้ามาถึงแหล่งท่องเที่ยวเลย มีแต่รถผ่านทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะมีระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร

2.3 การให้บริการของผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการยังไม่มีความพึงพอใจเท่าที่ควร เพราะพนักงานส่วนใหญ่พูดจาไม่สุภาพ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส

2.4 ราคาที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้วย

2.5 สถานะขนส่งที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความพึงพอใจพอสมควร แต่ควรปรับปรุงความสะดวก ป้ายบอกตารางการเดินทางและเส้นทางการเดินทางให้ชัดเจนกว่านี้ และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

2.6 การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม เพราะยังไม่มีการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรการทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน

2.7 เวลาที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ระยะเวลาในการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมดีแล้ว ไม่ใช่เวลานาน เนื่องจากเส้นทางสะดวกดี ยกเว้นเส้นทางแยกที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.8 ความเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากไม่มีรถโดยสารโดยตรงถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวมีความสะดวกกว่า

2.9 ความปลอดภัยในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความปลอดภัยเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นเส้นทางที่เปลี่ยว ห่างไกลจากตัวเมืองพอสมควรและไม่ค่อยมีชุมชนอาศัยอยู่

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ไว้ว่า อยากให้ปรับปรุงเส้นทางถนนให้มีความสะดวก และมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงมีการอบรมผู้ให้บริการในด้านของการบริการที่ดี และอยากให้มีการรับ – ส่ง นักท่องเที่ยวประจำสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว และให้รัฐเข้ามามีบทบาทในการจัดการ

3. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 เส้นทางในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองของจังหวัดมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ทำให้เส้นทางดี แต่รถค่อนข้างมาก เนื่องจากอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน

3.2 ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่สะดวก รถโดยสารยังไม่ผ่านแหล่งท่องเที่ยวและรถมีสภาพที่เก่า แต่เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองจึงสามารถใช้รถที่เช่าเหมาได้สะดวก

3.3 การให้บริการของผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้ให้บริการไม่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยว หรือแหล่งท่องเที่ยวเท่าที่ควร และผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีอัธยาศัยที่ไม่ดี

3.4 ราคาที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ไม่แพงและไม่ถูกจนเกินไป

3.5 สถานะขนส่งที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความพึงพอใจพอสมควร แต่ควรปรับปรุงความสะดวก ป้ายบอกตารางการเดินทางและเส้นทางในการเดินทางให้ชัดเจนกว่านี้ และป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

3.6 การประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม เพราะยังไม่มีการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรการทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน

3.7 เวลาที่ใช้เดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ระยะเวลาในการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยว ไม่ใช่เวลามาก อาจจะเป็นเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้ตัวเมือง

3.8 ความเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่มีความเชื่อมโยงของพาหนะในการเดินทาง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ และไม่ผ่านแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวมีความสะดวกกว่า

3.9 ความปลอดภัยในการเดินทาง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความปลอดภัยดี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ตัวเมือง

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ไว้ว่า อยากให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทหลักในการพัฒนาทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดีกว่านี้ ถ้าส่วนไหนรัฐไม่สามารถพัฒนาได้ก็ให้เอกชนเข้ามาพัฒนาแทน พร้อมมีป้ายบอกระยะทางที่ชัดเจน

จากผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่ง ว่าควรปรับปรุงในส่วนของเส้นทาง ถนน และป้ายบอกเส้นทาง การประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงการให้บริการของผู้ให้บริการและพัฒนาการขนส่งให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม เพื่อทำการสัมภาษณ์ภาคีที่เกี่ยวข้อง 6 ภาคส่วน จำนวน 9 คน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยได้ผลการศึกษา เป็นดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลให้แนวทางที่ตรงกันว่า ระบบขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวในด้านของเส้นทางมีความสะดวกในการเข้าถึง แต่มีความขรุขระของพื้นผิวถนนเป็นบางช่วง เนื่องจากเป็นทางสัญจรของรถบรรทุก และมีการปรับปรุงซ่อมแซมอยู่แล้วทุกปี โดยเฉพาะบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองพอสมควรและไม่ติดกับถนนสายหลัก ทำให้การเดินทางเข้าถึงมีความยากลำบากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

ด้านพาหนะในการเดินทางยังไม่สะดวก เนื่องจากเส้นทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นเส้นทางที่เดินรถอยู่ประจำ จึงต้องมีการตกลงราคาเช่าเหมาเป็นกรณีพิเศษ ทำให้การพัฒนาพาหนะเพื่อรองรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ค่อนข้างเป็นไปได้น้อย เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความต้องการใช้บริการน้อย ผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะแบกรับภาระได้ ซึ่งภาครัฐมีแนวทางในการรองรับ คือ มีการใช้รถไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยว และมีมีคัคเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยว โดยการติดต่อ

ผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่จุดให้บริการไม่ได้อยู่ที่สถานีขนส่งของจังหวัด ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลการให้บริการ เนื่องจากยังขาดการประชาสัมพันธ์และต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่มเท่านั้น

ด้านการพัฒนาผู้ให้บริการ ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ให้บริการค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้ให้บริการมีการยึดเยียดและนำเสนอบริการของตนเองมากเกินไป ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความอิสระในการตัดสินใจใช้บริการ จึงต้องจัดให้มีการจัดการอบรมให้กับผู้ประกอบการอยู่เป็นประจำ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ทางด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ โดยผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ซึ่งสามารถโทรเข้าไปในช่วงการจัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และสามารถสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ โดยการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวบริเวณสถานีขนส่งของจังหวัด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ

ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการกำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว โดยจุดหมายปลายทางอยู่ที่บ่อน้ำพุร้อน และเส้นทางจะผ่านทั้งอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งถือว่าเป็นการเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยว

นอกจากนี้กลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องยังเสนอแนะแนวทางให้ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการขนส่งให้ดียิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต

จากการสนทนากลุ่มของภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร คือ มีการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีพื้นผิวถนนขรุขระ มีการใช้รถไฟฟ้าแทนรถโดยสาร เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดอบรมให้กับผู้ให้บริการ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ให้บริการในช่วงเทศกาล และงานประเพณีต่างๆ และมีนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยให้ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการขนส่งให้ดียิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

อภิปรายผลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อนำผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เสนอความคิดเห็นด้านเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีสภาพพื้นผิวขรุขระบ้างเป็นบางช่วง ถ้ามีการปรับปรุงซ่อมแซมให้ดีขึ้น จะสามารถสร้างความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้มีแนวทางในการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางที่มีสภาพพื้นผิวขรุขระอยู่ทุกปี และสอดคล้องกับการศึกษาของเพ็ญศรี เจริญวานิช (2543) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตลาด

การท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ก็พบปัญหาในการเดินทางที่นักท่องเที่ยวให้ความเห็นว่าไม่สะดวกในการเดินทาง เช่น สภาพถนนในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ดี และยังสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ กล่าวว่า สภาพของเส้นทางคมนาคมยังมีบางแห่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเต็มที่ ยังต้องมีการปรับปรุง ด้านความสะดวกสบายของยานพาหนะในการเดินทางเห็นว่า พาหนะในการเดินทางไม่เพียงพอต่อความต้องการ และบางเส้นทางไม่มีรถประจำทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถส่วนตัว หรือต้องเช่าเหมารถ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ถ้าสามารถจัดพาหนะในการเดินทางให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้การท่องเที่ยวเจริญเติบโต เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย โดยภาครัฐควรมีแนวทางการใช้รถไฟฟ้าเป็นพาหนะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ พบว่า การให้บริการขนส่งสาธารณะยังไม่เพียงพอต่อการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงนิยมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือการจ้างเหมามากกว่า หรือการเดินทางจากสถานีขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยว และจุดลงรถโดยสารยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยตรง ด้านการบริการของผู้ให้บริการส่วนมากยังไม่มีความรู้ในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้บริการไม่มีมารยาทในการให้บริการ เช่น พูดจาไม่ไพเราะ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส และไม่มีอัธยาศัยที่ดี และภาคีมีการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยการจัดการอบรมให้กับผู้ประกอบการในเรื่องของการให้บริการที่ดีอยู่เป็นประจำ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์ ตรีสอน และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย พบว่า ระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย ได้ประสบปัญหามารยาทของพนักงานผู้ให้บริการ พูดจาไม่สุภาพ ควรมีการอบรมเรื่องมารยาทเพื่อให้มีการบริการที่ดี พนักงานที่ให้บริการควรพูดจากับผู้โดยสารด้วยวาจาที่สุภาพ เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้โดยสาร และพนักงานไม่ควรสูบบุหรี่บนรถ และควรเอาใจใส่ผู้โดยสารด้วยความเต็มใจ ด้านราคาที่ใช้บริการนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกุลวรา สุวรรณพิมล และคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการในระบบขนส่งในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในราคาค่าโดยสารของรถไม่ประจำทางโดยเฉลี่ยในระดับพอใช้ แต่ในด้านของสถานีขนส่งที่ให้บริการ มีความพึงพอใจในระดับหนึ่ง นอกจากส่วนของความสะอาดที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์ ตรีสอน และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลชนทางบกของจังหวัดเชียงราย พบว่า ระบบขนส่งมวลชนจังหวัดเชียงราย ควรปรับปรุงและพัฒนาการบริการด้านสาธารณูปโภค ปรับปรุงความสะดวกและความเพียงพอของห้องน้ำ ควรมีบริการน้ำดื่ม ปรับปรุงความสะดวกและความเพียงพอของที่พักรอของผู้โดยสารบริเวณสถานีขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูล ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากยังไม่มี การโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และควรทำป้ายบอกเส้นทางและตารางเวลาที่แน่นอน จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการได้อย่างถูกต้องและไม่เสียเวลา และค่าใช้จ่ายที่

เกินกว่าความจำเป็น โดยภาคีได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยให้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุของวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงงานเทศกาลต่างๆ ด้านการเชื่อมโยงของพาหนะการเดินทาง ยังไม่มีการเชื่อมโยง เนื่องจากรถโดยสารที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและไม่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางโดยรถส่วนตัวสะดวกมากกว่า และภาคีได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยการกำหนดนโยบายในการเพิ่มเส้นทางให้มีรถโดยสารเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าในการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ขนิษฐา สุริยะ และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ พบว่า การเชื่อมต่อของเส้นทางจากแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นั้น การให้บริการขนส่งสาธารณะยังไม่เพียงพอต่อการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งจึงนิยมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือการจ้างเหมามากกว่า หรือเดินทางจากสถานีขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยว และจุดลงรถโดยสารยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยตรง ด้านความปลอดภัยในการเดินทางมีความปลอดภัยดี เนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (2553) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการขนส่งที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องประกอบด้วย ความปลอดภัย เนื่องจากการขนส่งเป็นการเคลื่อนที่ของคน ส่งมีชีวิต สิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ดังนั้น การขนส่งจึงต้องดำเนินการด้วยความปลอดภัย เพื่อป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น แก่ชีวิตและทรัพย์สินที่ทำการขนส่ง นอกจากนี้ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยและภาคีที่เกี่ยวข้องเห็นตรงกันว่า ภาครัฐควรจะเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการระบบขนส่ง โดยการจัดทำแผนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งให้ดียิ่งขึ้น และขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับทักษิณา นิยมลรัตน (2536) ที่ได้กล่าวว่า รัฐจำเป็นต้องมีกิจการสาธารณูปโภคไว้บริการตลอดเวลา แม้รัฐจะขาดทุนก็ตาม กิจการสาธารณูปโภคที่ว่านี้ คือ การขนส่ง ซึ่งรัฐจะใช้เงินที่ได้มาจากภาษีอากรของประชาชนมาใช้ในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้
 - ควรให้ประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการขนส่งให้มากขึ้น
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาความคาดหวังหรือแนวโน้มในการใช้ระบบขนส่งสาธารณะของนักท่องเที่ยว
 - 2.2 ควรศึกษารูปแบบการให้บริการที่เป็นมาตรฐานในระบบคมนาคมขนส่ง

บรรณานุกรม

- ชนิษฐา สุริยะ และคณะ. (2550). ระบบการขนส่งสาธารณะและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้. รายงานการวิจัย, วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ฐิติฤทธิ์ ชูชาติ. (2538). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 14 ฉบับที่ 2, กรุงเทพมหานคร.
- ทักษิณา นิยมลรัตน. (2536). การขนส่งผู้โดยสารเบื้องต้น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระพันธุ์ แก่นจันทร์. (2542). ความคิดเห็นของกรมการปกครองต่อการบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการดำเนินงานโครงการพัฒนา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระศักดิ์ นันทูปา. (2541). ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิคม จารุมณี. (2544). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- นิพันธ์ ประทุมศิริ. (2537). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. พิษณุโลก : ร้านเป็นหนึ่ง.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ประชด ไกรเนตร. (2541). การขนส่งผู้โดยสาร (ออนไลน์). ภาควิชาอุตสาหกรรมบริการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นจาก : <http://e-book.ram.edu/e-book/t/TR303/tr303-1.pdf> [27 กันยายน 2552]
- พินิจ จินต์จันทร์วงศ์ และคณะ. (2531). ความคิดเห็นของราษฎรต่อการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาป่าไม้ ศึกษาเฉพาะกรณีราษฎรในเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี. ราชบุรี : สำนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง กรมป่าไม้.
- พิมพ์พร ตรีสอน และคณะ. (2550). ประสิทธิภาพของระบบขนส่งมวลชนทางบกจังหวัดเชียงราย. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. (2553). การขนส่ง (ออนไลน์). ภาควิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์และการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และ อัญมณีศาสตร์. สืบค้นจาก : <http://logistics.rbru.ac.th/webboard/index.php?topic=27.0>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมสังคัมภีระ อังกฤษ – ไทย. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พริ้นติ้ง กู๊ป.
- ราณี อิศัยกุล. (2546). เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน เรื่อง องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : สุขุทัยธรรมมาธิราช.

- เรืองเวทย์ แสงรัตนา. (2534). **ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับอัตราการผลิตเพิ่มประชากรของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิกิพีเดีย. (2552). **การขนส่ง (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%82%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%87> [27 กันยายน 2552]
- วินิจ วีรยากร. (2532). **การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์. (2551). **แผนและนโยบายการท่องเที่ยวของไทย**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน. (2545). **การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). **รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สุนิสา พักตร์เพียงจันทร์. (2531). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสารความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและทัศนคติต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2552). **จำนวนนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว 7 แห่งของจังหวัดกำแพงเพชร (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : <http://kamphaengphet.mots.go.th/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=17> [30 สิงหาคม 2552]
- สำนักงานขนส่งจังหวัดกำแพงเพชร. (2550). **เส้นทางรถโดยสารในจังหวัด**. กำแพงเพชร : ฝ่ายวิชาการขนส่ง.
- สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. (2550). **ยุทธศาสตร์จังหวัด**. กำแพงเพชร : กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลจังหวัด.
- อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร. (2547). **นำชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร สำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : ยูนิค แมเนจ 200.

ภาคผนวก ข.

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและ
ผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการมา	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ	หมายเหตุ
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	สอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางด้วยระบบขนส่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว 3 แห่ง จำนวน 60 คน โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวละ 20 คน	สอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางด้วยระบบขนส่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว 3 แห่ง	ทราบข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	สนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว 6 ส่วน จำนวน 9 คน	สนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการท่องเที่ยว 6 ส่วน	ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	

ภาคผนวก ค.

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In – dept Interview)

1. ท่านรับรู้เกี่ยวกับระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากน้อยเพียงใด
2. ท่านคิดว่าขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกมากน้อยเพียงใด
3. ท่านมีความพึงพอใจในระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
4. ราคาค่าบริการของระบบขนส่งสาธารณะที่ให้บริการมีความเหมาะสมหรือไม่
5. การประชาสัมพันธ์การหรือการให้ข้อมูลการเดินทางของระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างไรและเป็นไปอย่างทั่วถึงหรือไม่
6. ท่านมีความพึงพอใจต่อมารยาทของผู้ให้บริการระบบขนส่งสาธารณะที่ท่านใช้บริการมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
7. ท่านมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านเส้นทางของระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
8. ท่านมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านความสะดวกสบายของพาหนะที่ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
9. ท่านมีความพึงพอใจต่อสถานีขนส่งของระบบขนส่งสาธารณะมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
10. ท่านมีความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการเดินทางของระบบขนส่งสาธารณะมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
11. ท่านคิดว่าระบบขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกันหรือไม่ เพราะอะไร
12. ท่านคิดว่าระบบการขนส่งมีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
13. ท่านคิดว่าหากภาครัฐหรือเอกชนสามารถจัดระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้ทั่วถึงจะเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวได้หรือไม่ เพราะอะไร
14. แนวทางการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างไร หรือควรมีลักษณะอย่างไร

ภาคผนวก ง.

รูปภาพกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย

ภาพนักท่องเที่ยวตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ภาพนักท่องเที่ยวตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกบริเวณบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง

ภาพนักท่องเที่ยวดอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกบริเวณพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร

ภาพบรรยายภาคการสนทนากลุ่ม

ภาพภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก จ.
ประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติคณະนักวิจัย

1. ชื่อ – นามสกุล นางสาวพัชราภรณ์ วิเชียรสรรค์
Miss Phatcharaporn Wicheanson
เพศ หญิง วัน/เดือน/ปี อายุ
สถานที่ติดต่อ 69 ม.1 ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
โทรศัพท์/โทรสาร 08 – 7206 – 1213
E – mail
ประวัติการศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. ชื่อ – นามสกุล นางสาวกุลวดี ศรีสะอาด
Miss Kulwadee Srisa – ad
เพศ หญิง วัน/เดือน/ปี 15 สิงหาคม 2531 อายุ 21 ปี
สถานที่ติดต่อ 106 ม.1 ตำบลเทพนคร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
โทรศัพท์/โทรสาร 08 – 0117 – 8286
E – mail pearva31@hotmail.com
ประวัติการศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3. ชื่อ – นามสกุล นางสาวชัชฎา เขื่อนสอน
Miss Chatchada Khuansorn
เพศ หญิง วัน/เดือน/ปี อายุ
สถานที่ติดต่อ 69 ม.1 ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
โทรศัพท์/โทรสาร 08 – 2393 – 0745
E – mail
ประวัติการศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร